

MAGYAR HÍR

HUNGARIA VI., Vilmos császár-út 55. BUDAPEST

KERESZTÉNY NAPLAP

Laptulajdonos: SZENT LÁSZLÓ NYOMDA R.-T. Törvényszéki bej. szám: Tr. B. 11/11. Jun. 1938.

Igazgató és felelősszerkesztő:
DR PAÁL ÁRPÁD

ORADEA

Főmunkatárs:
DR GYÁRFÁS ELEMÉR

Az angol világbirodalom elleni háborút a felőrlés módszerével folytatják

A Giornale d'Italia cikke a brit birodalmi rendszer megdöntéséről. — A háború folytatásába nemcsak az európai szigetország elzárása tartozik bele, hanem a Földközi-tengeren, Indiában, Délafrikában és Japánban folyó angol-ellenes megmozdulások is

Rómából jelentik: Az Anglia elleni háború folytatásáról figyelemreméltó cikke jelennek meg az olasz sajtóban. Virginio Gayda a *Giornale d'Italia*-ban „Felőrlés” cím alatt foglalkozik ezzel a kérdéssel. Hangoztatja, hogy az Anglia és a brit birodalom elleni háború győzelmes folytatása döntő eseménye az európai rend kialakulásának. E háború körülményei azonban nem lehetnek ugyanazok, mint a Franciaország elleni háboruban. Ennek oka nem annyira Anglia szigeti helyzetében, mint inkább a brit birodalom rendszerében rejlik. Ez a birodalmi rendszer jelentős védelmi és támadó eszközökkel vesz részt a küzdelemben. Az Anglia elleni harc tehát nem lehet az a villámháború, amit Franciaországban folytattak, hanem a felőrlés és a fokozódó pusztítás háborúja. Módszeresen kell elpusztítani és felőrlni az angol birodalom erőit. Németország ma két feladatot teljesít: egyrészt a szigetország belső szervezetét pusztítja el, másrészt elvágja a birodalmát a külvilágtól. A brit birodalom a földkerekség negyedrészt foglalja el, de ennek a birodalmi rendszernek éppen a szétszórtságában van a gyengesége. Ezért hivatkozott Anglia mindig a tengeri uralomra. Olaszország beavatkozása ezt az uralmat megdöntötte és ennek nemcsak katonai, hanem politikai következményei is vannak. Ilyenek: a Japánban növekvő angolellenes hangulat, az indiai és délafrikai megmozdulások. A felőrlés gyors ütemben folyik.

Lezárták a londoni kikötőt. Új hadigazdálkodási megszorítások.

Newyorkból jelentik: Az angol tengernagyi hivatal az állandó légi támadások miatt lezárta a hajóforgalom elől a londoni kikötőt.

Londonból jelentik: Dalton hadigazdálkodási miniszter kedden — mint ismeretes — új intézkedéseket jelentett be. Ezek a rendelkezések szerdán éjfélkor léptek életbe.

Londonból jelentik: Az Associated Press jelentése szerint Angliában most ismerik be először hivatalosan, hogy Anglia legnagyobb kikötői közül több lezártnak tekinthető, más kikötők rendes forgalmát erősen korlátozták a háború idejére. Gross angol hajózási miniszter legutóbbi rádióbeszédében kijelentette, hogy az ellenség tevékenysége szükségessé tehet bizonyos változtatást az angol kikötők használata terén.

Kanada nem küld több katonát.

Londonból jelentik: A kanadai kormány annál hatállyal megszüntette a katonai csa-

patoknak tengerentúlra küldését. Ennek következtében Angliába nem mehet több kanadai katona. Minden jel arra vall, hogy Kanadában

Havonként másfélmillió tonna hajórakománybeli veszteséget okozott az eddigi tengeri hadviselés Angliának

„Ez csak előjáték”, — mondja a Mussolini lapja

Rómából jelentik: A *Popolo d'Italia* (Mussolini lapja) csütörtöki száma hangoztatja, hogy a tengelyhatalmak nagyszabású támadása fokozódó erősséggel alakul ki Anglia tengeri utjain. Az angol veszteségek igen nagyok. Körülbelül napi 30 ezer tonna az elsüllyesztett hajótér és az elpusztított rakomány meghaladja az 50 ezer tonnát. Egy hónapra ászámítva ez körülbelül 1 millió tonna elsüllyesztett hajótér és másfélmillió tonna

megsemmisített árut jelent. Ez azonban csak előjáték.

Ujabb nehézsúlyú bombák hulltak le a gibraltári erődökre.

Gibraltárból jelentik: Szerdán késő délután repülőgépek jelentek meg Gibraltár felett. Sok nehézsúlyú bombát dobtak le a gibraltári erődökre, bár a védelmi ütegek meglehetősen tüzeltek.

Az angol légügyi minisztérium közölte, hogy ezentúl a fegyvertelen segélyszolgálatos német vöröskeresztes repülőket se fogják kimélni

Berlinből jelentik: A Német Távirati Iroda szerdán délután a következő közleményt adta ki:

— Az angol légügyi minisztérium nemrég azt közölte, hogy angol repülőgépek leszállásra kényszerítettek két német egészségügyi repülőgépet s azokat angol kikötőkbe vontatták. Egyidejűleg azt is közölték angol részről, hogy a jövőben a Vöröskereszttel jelzett segélyszolgálatos vízirepülőgépeket sem kimélik, hanem

ezekkel úgy járnak el, mintha felfegyverzett hadirepülőgépek lennének. Német részről ezt az eljárást annál is inkább jogtalannak tekintik, mert ezeknek a segélyszolgálatos repülőgépeknek a legénysége baráteri és ellenségeri egyaránt kockáztatja életét, ha valaki bajba jut a tengeren. Ezek a német segélyszolgálatos repülőgépek már több angol életét mentették meg a tengeren hanyódó és süllyedő repülőgépekről.

Halifax az angol alsóházban nyilatkozott a Japánban történt letartóztatásokról

A japán rendőrhatalóság ellen az egyik letartóztatott halála miatt gyilkosság gyanúját emlegette. — Ujabb letartóztatások

Londonból jelentik: Halifax külügyminiszter kijelentette, hogy nem fogadhatja el valóságként a japán hatóságoknak azt az állítását, mintha Cox, a Reuter-iroda letartóztatott munkatársa öngyilkossággal halt volna meg, hanem a rendőri vallatásnak lett az áldozata. A japán követet — ugymond — magához kérte és figyelmeztette a letartóztatások súlyos következményeire, miután — szerinte — nem felel

mg a valóságnak az, hogy a letartóztatottak kémszervezet tagjai volnának.

Londonból jelentik: Angol részről jelentik, hogy a japánok szerdán két újabban letartóztatott angol állampolgárt szabadon bocsátottak. Yokohamában letartóztatták egy közlajtársaság angol igazgatóját Jelenleg 12 angol állampolgárt tartanak fogságban.

Idegen portáról

kaptam késői választ „Uj Európa hajnala“ című cikksorozatomban negyedik közleményének néhány erőszakosan kiragadott szakaszára. Ebben a válaszban Daróczy Lajos „kegyelmet kér azoknak a férfiaknak, akik huszéves kisebbségi életünkben az élen állottak, az itt élő magyarság érdekeiért dolgoztak, stb...“

Mindenek előtt azt szeretném tudni, hogy kiknek, minek, vagy kiknek a nevében használja a többszámot. Ha annak a lapnak a nevében válaszol — amit nem hiszek —, amelynek portájába kiállt, akkor röviden felelek válaszára:

A vita tárgya kifejezetten és kizárólagosan magyar ügy. Zsidó lapot ez csak annyiban érintethet, amennyiben ennek a kérdésnek a kifejtése zsidó érdekeket és érzékenységet súrolt. Ebben az esetben azonban — habár minden vita felesleges fogadtatlan prókátorkodás, mert véglegesen lezárt ügyről van szó — másnak kellett volna kiállnia a portába.

Ha saját nevében szólalt meg többszámomban, akkor arra kell következtetnem, hogy sok hasonló gondolkodású társát képviseli. Ebben az esetben is kár volt „a tárgyilagosságot szemlélet érdekében“ zsidó lapra bízni a válasz nyilvánosságát. Zavarólag hat a válasz megállapításainak megítélésében. Én az utóbbi esetet tartom szem előtt és ezért felelek a válasza.

Mint már említettem, Daróczy Lajos cikksorozatomban negyedik közleményének néhány erőszakosan kiragadott szakaszára válaszol. Ez igazságtalan és jököpven megtevendő. Ha figyelemmel és jóakorral olvasta volna a cikket, akkor nem akadt volna fenn azon, hogy:

„Politikai életünk gyakorlatban és elméletben kisebbségi helyzetünk miatt nélkülözti a differenciáltságot. Mi nem élhetünk baloldali, jobboldali és konzervatív színezetű pártéletet. Egyetemes érdekeink politikai védelme egységes tömörülést parancsolt. A magyarságnak egységes képviselője a közösséget tömörítette vagy akarta tömöríteni, akár pártnak neveztek, akár népközösségnek nevezik most. Pedig a politikai és társadalmi életre igen botrányos a differenciáltság teljes hiánya. Legalább egy egészséges ellenzék a politika tömeglélektani követelménye; ezért a tanácsért nem szükséges az angol, vagy akármilyen más parlamentárizmushoz, alkotmányossághoz fordulni. Különösen szükségünk lett volna a differenciáltságra az elmúlt két évtized alatt, hogy a magunk közösségi életünkben együtt haladjunk Európával az új politikai energiák és életelvek szerves kitermelésében. Nem lehet politikai életünk differenciáltságának nevezni az ekések és a baloldali eszmei, vagy gyakorlati próbálkozásokat. Ezek a próbálkozások ugyanis az oppurtunista politizianizmus tisztulatlan forrásából fakadtak vagy nem magyar eszmei talajból fakadtak, hogy ugyanakkor ki ne szakadtak volna az egyetemes magyarságból. Nem a magyarság nem bírta el ezeket a különvéleményeket, hanem ezek a frakciók nem tudtak, vagy talán nem is akartak a szó egyedül lehetséges és igaz értelmében keresztényen magyarok lenni és maradni.“

A differenciáltság hiányának másik oka igenis vezetőink politikai és társadalmi szemlélete, illetőleg ennek a szemléletnek merevsége volt. Ezt ma is állítom. Ha Daróczy Lajosnak ebben a kérdésben más véleménye van, bizonyára indokai vannak rá. Megállapításom azonban nem minősíthető vezető férfainkat ért „igazságtalan, méltatlan támadásnak“. Hogy mennyire nem az, azt onnan is láthatja volna, (ismét: ha figyelemmel és jóakorral olvasta volna el a kérdéses cikket) hogy vezetőink politikai és társadalmi szemléletének a merevsége után kihangsúlyoztam: „egy népkisebbség gyakorlati politikai életében a többségi állam politikai színezete bizonyos értelemben megkövetelést jelent“. Daróczy Lajosnak kellene legjobban tudnia, hogy ez a körülmény milyen korlátokat jelentett kisebbségi életünkben. Ha tehát még ezt is jelemltettem, akkor a vádaskodásnak vélt megállapítás tartalmából csak éppen az maradt meg, aminek meg kellett maradnia.

Azt hiszem, hogy valakinek a politikai és társadalmi meggyőződése nem tabu, különösen akkor, ha más meggyőzések állnak vele szemben, még különösebben nem az, ha az a meggyőződés világszerte felszámolás tárgyát képezi, legkülönösebben pedig akkor nem az, ha valaki meggyőződését sokat hangoztatja, érvényesíti és éppen személyes súlyával akarja érvényre juttatni. Ha a joghíjas liberálistizmus és a levitézlett demokrácia (nem az eszmét, hanem a kialakult politikai rendszerüket értem) neves szószólóira talált vezetőink kö-

Az északamerikai parlament háborús előkészületei

A hadügyminiszter lehetőnek mondotta, hogy Angliát 30 nap alatt megszállják és az angol flotta ellenséges felügyelet alá kerül. — A szenátus katonai bizottsága az általános hadkötelezettség ellen

Washingtonból jelentik: Az amerikai képviselőházban Stimson hadügyminiszter a hadkötelezettség bevezetése ellen szólalt fel. Kijelentette, csakis ez az egyedüli mód a háborús bonyodalom elhárítására. Az önkéntesek sorozásának rendszere igen költséges dolog volt. Az Egyesült Államok hadereje jelenleg 220 ezer főnyi sorkatonaságból és a nemzeti gárda 243 ezer tagjából áll.

Utalt ezután arra, hogy Hollandiában a határnak egy mérföldjét 1300 katona, Belgiumban 500 katona védte. Ezzel szemben az Egyesült Államokban csak 47 katona jut egy mérföldre. Ami azokat a veszélyeket illeti, amelyekkel Amerika szemben áll, tekintetbe kell venni, hogy Angliát 30 nap alatt megszállhatják, az angol flotta ellenséges felügyelet alá kerülhet. Ezenkívül a Csendes-óceánon túl ott van a hatalmas Japán, mely Olaszországgal és Németországgal rokonszenvez. Egy Anglia feletti német győzelem Németországot olyan ten-

geri haderőhöz juttatná, mely felülmúlja az Egyesült Államokét. Ezenkívül a német hajóépítés hatszorosan túlszárnyalná az amerikai.

Az amerikai szenátus katonai bizottsága a hadkötelezettségi törvénytervet olyképpen módosította, hogy csak a 21 és 31 életév közötti férfiak hadkötelesek, míg az eredeti törvényterv szerint a 18—64 év közöttieket mind hadkötelezettség alá akarta vonni. Az érdekeltek száma így az eddigi 42 millió helyett 12 millió főre csökkent.

A gyári munkások szövetsége és a nők békebizottsága is ellenzi a kötelező katonai szolgálatot

Washingtonból jelentik: Lewis, a gyáripari munkások szövetségének vezetője kijelentette, hogy a szervezetek ellenzik béke idején a kötelező összeírást. A nők békebizottsága hátszer aláírással szintén tiltakozott a Fehér Házban a kötelező katonai szolgálat bevezetése ellen.

A képviselőház elfogadta az ötmilliárdos hadügyi pótköltségvetést

Washingtonból jelentik: Az amerikai képviselőház háromórás vita után elfogadta a közel ötmilliárd dolláros hadügyi pótköltségvetést. Ez a legnagyobb költségvetés, amelyet az amerikai fegyverkezés érdekében valaha elfogadtak. Az összeg felhasználása tekintetében a következő döntést hozták: 200 hadihajót építenek; több, mint egymillió hadsereg felszerelésére és 800 ezer főnyi tartalék számára felszerelést készítenek. 19 ezer repülőgép és hadianyagok gyártására vállalkozó amerikai ipar számára teremtik meg az anyagi alapot. Az 1941. évre szóló és a szárazföldi haderőre vonatkozó nemzetvédelmi költségvetés ezzel 7 milliárd dollárra emelkedik. A haditengerészeti költségvetése 3 milliárd 200 millió. Az amerikai magánipar kezdeményezésére bevezetett pótlás hatálytalantítja a Rooseveltnek múlt hónapban adott teljhatalmat, mely szerint ellen-

őrzés gyakorolható a nemzetvédelem szempontjából fontos bármely ipari üzem felett. A képviselőház által megszavazott törvényjavaslatot a szenátus elé terjesztik és számítanak a gyors elintézésre.

Az amerikai kormány eltiltotta egész Európa területére a repülőgép és benzin kivitelét

Washingtonból jelentik: Az Egyesült Államok kormánya betiltotta a repülőgép-benzin kivitelét a nyugati féltekén kívüli bármely országba. A nyugati féltekén kívül működő amerikai légi forgalmi társaságok azonban hozzájutnak a szükséges üzemanyaghoz.

Earle, Roosevelt titkára kijelentette, hogy ezt az intézkedést Maxwell a kiviteli ügyek vezetője javasolta és Roosevelt jóváhagyta. Egy kérdésre válaszolva kijelentette, nem tudja, Amerika ezennel szállít-e benzint Angliának.

Tárgyalások a Szovjetunióval a kereskedelmi szerződés meghosszabbításáról

Moszkvából jelentik: Az amerikai nagykövet és a külkereskedelmi népbiztosság között jelenleg tárgyalások folynak a szovjet-amerikai kereskedelmi szerződés meghosszabbításáról. Az 1930 augusztusban megkötött kereskedelmi szerződést éven-

ként, augusztus 6-án újítják, illetve hosszabbítják meg. Az Egyesült Államok moszkvai nagykövete szerdán e tárgyban tanácskozott a külkereskedelmi népbiztossággal.

zött, akkor számítaniok kellett arra, hogy nem mindenki fog ebben egyetérteni velük. Egyébként kár volt annyi nevet felvenni a szószólók közé. Egy is elég lett volna.

Cikkem egyáltalán nem foglalkozott a magyarság vezetőinek érdemeivel, politikai küzdelmeivel, annál kevésbé akart felelősségre vonás és ítélet lenni. Csak nagyjoku rosszakarat, vagy félreértés magyarázhatja bele ezeket. Daróczy Lajosnak is fel kellett volna tételeznie nálam annyi józanságot és mérték tartást, hogy huszéves kisebbségi életünk vezetőit hebehurgya kritizálásával nem akartam magam nevetségessé tenni. Ezen felül még arról is biztosítottam, hogy teljes egészében átérzem és értékelem — legalább is annyira mint ő — igazi magyar érdekeink igazi szószólójának emberfeletti munkáját. Ez azonban nem érinti azt a meggyőződésem, amit cikkemben vázlatosan kifejtettem.

Felesleges volt tehát a nagy védőbeszéd, mert senki sem vádolt és senki sem védekezett azok közül, akiket ő felsorolt.

Ha a cikkemben kifejtett kérdésekben Daróczy Lajosnak más véleménye van, ehhez a más véleményhez joga van és nyugodt lehet a felől, hogy különvéleményét mindenki tiszteltben tartja. De nem inszenálhat bírósági jelenetet, nem sorakoztathat fel vádlót, vádlottakat, nem állíthat oda prókátornak és nem mondhat érdemekre képesítő védőbeszédet ott, ahol sem vádló, sem vádlott, sem pör nincs.

Ami az anakronisztikus kisebbségi havi közlönyt illeti, annak sem akartam érdemeit és múltját csorbítani. Érdemes és nagymulta folyóiratok is anakronizmusokká válhatnak, ha túlságosan magukon viselik irányítójuk idejétmúlt politikai meggyőződésének bélyegét. Ez azonban nem zárja ki a „magvas“ cikkeket, sőt azt sem, hogy ilyen cikkek napilap hasábjain nagyobb nyilvánosság elé kerüljenek.

Hiszem, hogy Daróczy Lajost válaszom kielégíti.

(K. M.)

Beszámolás a koronatanácson a salzburgi és római megbeszélésekről

Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség közli: Szerda délután 6 órakor *Gigurtu* Ion miniszterelnök és *Manoilescu* Mihai külügyminiszter beszámoltak a királyi tanácsosoknak németországi és olaszországi útjukról s Hitler vezérrel és Ribbentrop külügyminiszterrel, va-

lamint Mussolinival és az olasz külügyminiszterrel folytatott tanácskozásaikról. A miniszterelnök és a külügyminiszter meglepedésének adott kifejezést a fogadtatás és a megbeszélések folytatásának módjáról és az eredményekről, amelyeket az ország érdekében elértek.

Manoilescu külügyminiszter tájékoztató beszédet mondott a sajtó képviselői előtt

Bucurestiből jelentik: *Manoilescu* Mihály külügyminiszter a sajtó képviselői előtt hosszabb beszédben ismertette a salzburgi és római út eredményeit s egyúttal az ezek nyomán előálló újabb rendezések körvonalait. A beszédet már tegnapi számunkban vázlatosan ismertettük. Teljes részletességgel a beszéd a követ-

kező:
— A miniszterelnököt és engem úgy Németországban, mint Olaszországban kitűnően fogadtak, nemcsak ami a külső formákat illeti, amelyek szívélyesek voltak, hanem azt a teljes megértést tekintve is, amellyel országunk s jelenlegi helyzete felé fordulnak. Megállapítottam, hogy a tengelypolitika két legfelsőbb vezetője meglepéssel fogadta Románia mai politikai tájékozódását. Hitler vezér és a Duce nyilvánvaló rokonszenvvel érdeklődtek a román nemzeti élet minden részlete iránt. Ez az érdeklődés különösen értékes részünkre, mivel arra mutat, hogy Romániának békés és fejlődésképes életet akarnak biztosítani. Hangsúlyoznom kell, hogy ellentétben annyi lehetetlen és érdekteljes hírrrel teljes maradt Romániának az a szabadsága, hogy saját sorsa felől döntsön.

Hogy kézzelfoghatóan bizonyítsam a tengelyhatalmaknak a délkelet-európai népek függetlenségére iránti tiszteletét, elég annyit mondanom, hogy úgy Berchtesgadenben, mint Romában tisztán értésünkre adták azt a felfogást, amely szerint Romániának egyedül kell megszerveznie gazdasági életét minden vonatkozását. Saját tőkéinkkel, saját munkásainkkal, szakembereinkkel ez mintegy feltétele nemzeti alkotó erőnk minél nagyobb méretű kifejlődésének. Ellentétben azokkal a mesékkel, amelyeket egyes rossz hírterjesztők vetettek fel és amelyek szerint gazdaságilag meg akarnak hódítani és ki akarnak zsákmányolni minket, a tengelyhatalmaknak nincs szándékuk, mint-hogy legjobb üzletheleink legyenek és legkeresettebb szállítóink. Még ha akarnánk is, hogy egyes területeken mérnököket s más szakembereket kapjunk a tengerországokból, ez csak kivételes módon és a legnagyobb nehézségekkel történhetne meg, mivel valóságos áldozatot jelentene részükre a szakemberek kiküldése éppen most, amikor államéletük olyan erőteljességgel lüktet.

Másrészt a tengelyhatalmak legfőbb gondja a béke fenntartása a Balkánon s ebben a gondjukban mi is osztozunk az emberiség élén álló két nagy állammal. Mi is a békét akarjuk, de a román igazság békéjét. Azt akarjuk, hogy úgy bel-, mint különösen külföldön tudják meg, hogy olyan események és helyzetek, amelyeket Románia az utóbbi időben átélt s amelyek egészen egyedülálló s különleges körülmények között folytak le, nem fognak többé megismétlődni. A románok, mikor kell, meg tudnak hajolni a béke kívánalmá: előtt, de bizonyos keretek túllépése esetén el tudnak indulni a másik úton is.

— Ami azt a kérdést illeti, amellyel egy bizonyos sajtó az utóbbi időben túlzott törekvéssel foglalkozott, eltorzítva annak méreteit, vagyis a délkelet-európai általános enyhülés s különösen a köztünk és magyar és bolgár szomszédaink közötti megbékélés problémáját, illeti, erre vonatkozólag a kormány megállapít-

hatja, hogy saját kezdeményezéséből, amiről idejében értesítette a tengelyhatalmakat is, elérkezettnek látja a pillanatot, hogy bizonyítékát szolgáltatassa a szomszédainkkal való békés és barátságos együttélésre irányuló szándékának. Ebben a szellemben, miután húsz éven keresztül Románia a legnagyobb kedvezéseket tette a kisebbségeknek, amivel valaha is találkozni lehetett, a kormány a velünk szomszédos népekkel együtt élő kisebbségek kérdésének végleges megoldására újabb intézkedéseket fog tenni a jelen idők szellemének és módszereinek megfelelően. Ezek között a módszerek között van a lakosságcsere is, amely igen jó eredm-

A „Porunca Vremii” a népcseréről és az újjáalakulás sürgősségéről

A *Porunca Vremii* legutóbbi számában „Gyors átalakítások” címmel dr. *Ilie Rădulescu* foglalkozik a lakosságcsere kérdésével. *Ilie Rădulescu* a salzburgi és római megbeszélésekkel foglalkozva, megállapítja, hogy Délkelet-Európa nyugalmának és az itteni tartós békének egyedüli megoldása: a lakosságcsere.

— Nyugodt szemmel tekinthetünk a jövő elé, — folytatja a cikkíró. — A Berlin-Róma-tengely köréből kiinduló javaslatok tökéletesen megegyeznek a román elgondolásokkal. Európa újjarendezésének munkája, amely éppen Kelet-Európában kezdődött meg, Románia egy-egy hozzájárulásával találkozik s azzal a szándékkal, hogy az elgondolásokat késlekedés nélkül valóra is váltja.

Szükséges azonban, hogy alkalmazkodjunk azokhoz a tanácsokhoz, amelyeket nekünk a tengelyhatalmak köréből adnak. S ebben az értelemben nem szabad felületesen elsiklanunk *Karl Megerle*nek a *Berliner Börsenzeitung*-ban megjelent cikke fölött, mert ez a cikk a *Wilhelmstrasse* tehát a német külügyminisztérium véleményét fejezi ki. Az új rend elsősorban azokra az államokra lesz kedvező, amelyek gyorsan és tökéletesen beilleszkednek a tengely keretébe, azok az országok, „amelyek őszintén és határozottan szakítani tudnak a múlttal.” Ez a szakítás, természetesen, nem könnyű munka; sürgős és nagyvonalú átalakításokat, változásokat, „az eddigi gondolkodásmód és a cselekedetek forradalmosítását” követelik. De nemcsak annyit, *Megerle* határozottan figyelmezteti az érintetteket, hogy „azok az országok, amelyek a tengelyhez csatlakoznak, nehogy a régi hordóba akarják önteni az új bort és ügyüket ne bízzák tehetetlen, fáradt kezekre.” „Szónoklatokkal, nyilatkozatokkal és gesztusokkal nem lehet mindent elérni”, — állapítja meg *Megerle* cikke.

— Ugyanezt állapítja meg *Alexandru Constant* „Az új Európa” című Berlinből keltezett cikkében. Délkelet-Európában nem szabad tovább késleltetni az átalakításokat. „Az érdekelt államoknak kötelessége — írja *A. Constant*, — hogy tartssanak lépést az új idők-

nyekkel járt minden országban. Mint ahogy ez mindenütt beigazolódt, a lakosságcsere teljesen, vagy legalább részben megszünteti a kisebbségeket, véget vet a belföldi és külföldi surlódásoknak, növeli az ország néprajzi egyöntetűségét és az ország határain belül majdnem teljes nemzeti egységet teremt. Ez a módszer nem gyengíti a nemzeti elvet, hanem fenntartja és erősíti, megvalósítva minden ország számára a néprajzi tisztaságnak azt a fokát, amelyet a történelmi események nem tudtak elérni. Ezen az úton megőrizzük és megerősítjük azt, ami a legértékesebb egy nép számára, vagyis etnikai lényét, amiből az élet összes felsőbb formái kialakulnak.

— A román állam határai közé visszahozni a déli és nyugati határokon túli összes románokat, anélkül, hogy egyetlen román is a határokon túl hagynánk s a lehető legnagyobb mértékben csökkenteni a romániai kisebbségek számát, ime, két ideális módszer, amelynek végrehajtására minden törekvés áldásos, minden eszköz alkalmas.

— Másrészt határozottan meg kell állapítanom, hogy államéletünk nem lehet teljesen egységes és a románok nem érezhetik annyira otthon magukat, ahogy kívánják, mindaddig, míg határozott módszerekkel meg nem oldjuk a zsidó elem problémáját. Ebben az irányban komoly intézkedéseket fogunk hozni, amelyeket azzal az őszinteséggel és határozottsággal fogunk alkalmazni, mely kormányunk cselekedeteit jellemzi. Ezen az úton sokkal inkább, mint történelmünk folyamán bármikor is, meg fogjuk közelíteni a román nemzeti gondolat régi jelszavát: „Románia a románoké és csak a románoké.”

kel s nagyon gyorsan és teljesen igazodjanak át az új Európa eszmevonalaira. A tengelyhez ténylegesen közelálló vezetőkre bízzák magukat s szándékuk határozott tettekben nyilvánuljon meg. Semmi sem lehet ártalmasabb, mint a halogatás, vagy a habozás.”

Akármilyen nehéznek is tűnik ez a belső mély átalakulás és akármilyen nagy személyi áldozatot fog is követelni, mégis akkor, amikor a haza érdekei megmentéséről van szó, nem lehet akadályokat eléjük gördíteni. S a nemzet érdekei a tengely győzedelmes eszméjéhez való forradalmi csatlakozást követelnek.

Frankó tábornok, a nemzeti főemelkedés emlékére új rendjelet alapított San Fernandó nagykereszt néven. Ezen a képen az látható, mikor az első kitüntetést feltűzi.

Központi biztosító intézetet szerveznek a romániai ügyvédek részére

A törvényerejű rendelet, amely a biztosító intézet szervezését előírja, két alapelvere épül: egyik a nemzeti közösség, másik a testületi elv

Bucurestiből jelentik: Őfelsége a király törvényerejű rendeletet irt alá a romániai ügyvédek központi biztosító intézetének szervezéséről. A rendeletet Grăia igazságügyminiszter terjedelmes indokolással terjesztette a minisztertanács elé, amelyből a következő részleteket ismertetjük:

A rendelet az ügyvédi testület által fájdalomosan érzett hiányt tölti be. Az új törvény két alapelve épül, az egyik a nemzeti közösség, a másik a testületi elv.

Az igazságszolgáltatás szolgálóinak nyugdíjazása a testületi szolidaritás és a szakmai közösség szükséglete. Az ügyvédek nyugdíjazása és társadalmi szervezete a múltban nem volt kielégítő. Szükség volt tehát egy új, független szervezetre, amelynek kellő anyagi megalapozottsága legyen s amelynek létesítésénél figyelembe véssenek az ügyvédi kamarák kívánalmait. A törvény egyúttal szigorú megkorlátozó intézkedéseket ír elő azok számára, akik nem lépnek be az ügyvédek szakmai közösségébe.

Az új törvény által létesített Szervezet kifejezésre juttatja az intézmény közszolgálati jellegét; kötelezővé teszi minden ügyvéd számára, hogy egy-egy részét az intézmény fenntartásával járó terhekből; nemcsak az ügyvédek az ügyvédek biztosítási jogosultságát ismeri el, hanem az özvegyek és gyermekek jogait is.

A törvény nem hagyja figyelmen kívül a méltányossági szempontokat. Az ügyvédjelöltek számára az évi hozzájárulás legkisebb összege 600 lei, az ügyvédek számára pedig 2400 lei. A hozzájárulás ellenőrzését a védői szolgálat ellátásá-

igazoló bélyegek rendszere teszi lehetővé.

Az ügyvédek nyugalmába vonulhatnak 60 éves korhatár elérése és 35 éves szolgálati idő betöltése után. De nyugalmába vonulhat az ügyvéd 20 éves gyakorlat után is, ha lebetetlenné válik számára, hogy az ügyvédi gyakorlatot folytassa, s végül nyugalmába vonulhat az ügyvéd 60 éves korhatár elérése és 20 év szolgálati idő betöltése után. Minden esetre külön intézkedéseket foglal magában a rendelet.

Általánosságban a falusi községekben működött ügyvédek legkisebb nyugdíját havi 7000 leiben állapítja meg a törvény.

A svájci államszövetség 650-ik alapítási évfordulója

Az évforduló ünnepe a hadsereg főparancsnoka a svájci zászló megvédéséről beszélt

Bernből jelentik: A svájci államszövetséget hat és fél évszázaddal ezelőtt, 1291 augusztus elsején alapították meg. Az évforduló alkalmából a svájci hadsereg főparancsnoka beszédet mondott. Kijelentette, hogy az évforduló az országot lábhoz tett fegyverrel találja, mert a fegyverszünet nem béke.

— Néhányan, akik látják a mostani háborút, — mondotta, — felvetik a kérdést, vajjon tudnánk-e ellenállni egy esetleges támadásnak. Ilyen kérdés felvetése nem méltó svájci emberhez. Csak azt tisztelik, aki meg akarja és meg tudja magát védeni. Megvédjük haláláig is a svájci zászlót.

A világháború legvéresebb harcainak színterére vezet el az olvasót

BETTY SCHNEIDER: VERDUN HALOTTAI

című megkapó szépségű könyve, amely most jelent meg Fodor Viola művészi fordításában. — A nyolcszázézer hősi halott emlékét megindító elmélyüléssel idéző műnek különös időszzerűségeit kölcsönözik a közelmúlt eseményei, azért a kiváló német író könyve fokozott érdeklődésre tarthat számot.

Ara 80 Lei és portó. — Megrendelhető a Magyar Lapok kiadóhivatalában

Ejnye... az a szív...

Írta: Tartally Ilona

Már hetek óta érezte, de gyáva volt s nem akart orvoshoz fordulni. Hiszen majd csak elmúlik, ha pedig nem... Hátha egészen komoly valami, a szervezet súlyos defektusa, ami örökre?...

Nem akarta végigmondani gondolataiban sem, de érzése azért nem szűnt. Éjjel s nappal észbe jutott s gyötörte a gondolat, hogy betegséget hozhoz magában, amiről nem tudja, hogy veszélyes-e vagy jelentéktelen.

Végre elszánta magát mégis. Híres szívspecialistához ment.

Első emeleten lakott a híres orvosnő. A fiatal ember tudta, hogy itt lakik, mertis megnézte a táblát a kapu oldalán, aztán ácsorogva a lakók névtábláján is. Akaratlanul elvasta a többi lakó nevét is, akik pedig e szempontból érdekelték. De ezt talán időnyerésből tette... Hogy milyen időt akart nyerni? Talán... hogy később tudja meg az ítéletet... igen, mi vagadás, az ítéletet szervezete fölött. Igaz, meg a rendelés nem kezdődik, de egyszer mindenképpen tul kell esnie rajta. Nem is valóság talán, hogy ilyen gyáva szembenézni az igazsággal. Éppen ő... ő, aki mérnöke a repülőgépgyárak és nem fél, sohasem jut észbe félni, ha felszáll géppel, a legnagyobb magasságban sem.

Talán nem is a betegség bántja. Hiszen lehet, hogy komoly az a rendellenesség, amely mind gyakrabban jelentkezik... de legyen. El, amíg él, amíg Isten akarja, mindegy. Hanem... Lali miatt.

Igen, csakis Lali miatt. Eddig nem szolt senkinek arról, hogy mi van vele, még édesanyjának sem, de most már meg kell szólódnie a valóságról. Hiszen nem kóthat magához tisztá lelkiismerettel egy szép, erős, egészséges fiatal leányt, ha beteg... ha csakugyan...

Eddig csak hordta a gyánu tőrét önmagában, mind súlyosabb érzésekkel, majd nehézebben titkolva. Most már véget vett, hiszen egyre kétségbeesettebben belemarta magát a gyánu idegeibe...

Még mindig a kapu alatt állt s most elstetett mellette valaki. Utána nézett, kökrubás fiatal nő, aki ugyancsak arra tartott, ahol a tanár lakik. Pedig ezen a kékrubáson semmi nyo-

ma a betegségnek. Azonban lehet, hogy nem oda megy.

Lassan indul felfelé a lépcsőn. Már ketten is megelőzték. Egy idősebb ur s egy szolgálóleány, aki gyereket vitt a karjában. A gyerek aludt s a szolgáló vállára hajtotta kis szőcske fejét. Furcsa, hogy szolgálóra bizzák — gondolta. — Azaz... miért is ne bizzák! Olyan gyöngödéden tartotta a gyermeket, az pedig édesen aludt. A gyermek csak annak hajtja így, ilyen nagy bizalommal vállára a fejét, aki szereti. Mert a gyermeki lélek érzékeny, megérzi...

Hirtelen a szívéhez kapott. Hát ez az. Már négy hete, mindig különböző ürügyeket hozva elő, nem is szált fel géppel. Ezek a nagy zökkenők ott bent, a szívében. Ha odafönt jönnének... mi lenne?... Akáki mit mondana, ezek nem lehetnek ok nélkül. A karrierje... Mi lesz szépen induló karrierjével?... Olyan a szíve ilyenkor, mintha egy kéz markolná meg, aztán hirtelen elejtene odahent, hogy az dobbanó zökkenéssel mélyebbre hull. Ez persze nem így van, de így érzi. Anyai, mintha igaz volna. Egészen bizonyos, hogy baj van a szívével...

Most már fölért az emeletre s az ajtó előtt állt. Csöngtetett.

Kinyitották előtte az ajtót s egy nő hang tessékelté be a nagy s pompás várószobába. A nőt meg sem nézte, csak ment, amerre a kéz lendítése mutatta. Mintha gép volna a nő, olyan egyszerű gép, mely nem érdekl. Mert máskülönben... a gépek érdekl. igazában. Csakis a gépek. Az igazi, hatalmas, győzedelmes gépek. Ez a nő, ez a kis gép-nő arravaló itt, hogy irányítsa a pácienseket, esetleg vizet alton annak, aki rosszul lesz, szóba álljon ezzel-amazzal, aki közlékenynek mutatkozik. Barátságos nő, mindenesetre. Azért fizetik. A körmeit fenyésíti. Ezt most látta meg, amikor a számot kapta tőle. És soványító kurát tart, mert igen-igen vékonyka... Neki nem tetszenek az ilyen valóságellenes vékony nők... Igaz, Lali is vékony, de az más... ő, Lali egészen más. Lali mindenképpel együtt.

Bent a váróban öt-hatan voltak már, pedig a rendelés még negyedóra múlva kezdődik. Még ácsoroghatott volna lent is. Bár a szám miatt jó volt, hogy feljött.

A cselédforma nő is ott volt a gyerekekkel. A gyerekek már nem aludt, szemecskéjét dörzsölte, míg az asszony, aki tartotta, lefojtott hangon,

de élénken magyarázta, erősen gesztikulálva, egy idősebb urihölgynek, hogy:

— Teccik tunni, felrebben éccakánkknét s mán kéccer vót görse. Oszt a naccaságos ur, az apja, egészen oda vót. Fél, hogy ez is elmegy az annya után. A drága... Nagyon szeretem, teccik tunni... Mostohája van. De jó asszony az, jól bánik evvel a kicsivel. Mingyárt gyönni fog, csak elmaradt egy bótban, hogy a gyerekek vegyen valami csititót, ha félné. Már a minap is vótunk itt, de nem vót itthon a tanár. Mongyák, nagy egy tanár ez... Én vagyok mellette, emeleti a gyerek mellett, mióta megszületett, mindig. Az anya fel se kelt az ágyból, meghótt. Csak egy hónapos vót a kicsi... Most mán két éves...

Beszélt s közben a betegket szemlélte. Sugva megjegyzéseket tett, mire az író hölgy mosolyogva bólintott, de egy szót sem szolt. Mégért vót és türelmes.

A fiatal mérnök az ablaknál állt most már, elfordult s lefelé nézett az utcára. A forgalmat nézte. Nem vót semmi, ami itt bent érdekelt volna. Pedig a sarokban egy fiatal leány ült, megközelíthetetlenül elzártan. Kicsit halvány volt, nagyon komoly s formásarcu. Eddig senki sem merte megszólítani... A dada sem, aki pedig mindenképpel hajlandó vót közölni a gyermek baját s családi körülményeit.

Ujabbak is érkeztek, telt a terem. A fiatal ember egyszer sem fordult az érkezők felé, makacsul a számhoz ragaszkodott, amit kapott. Majd csak akkor mozdul, ha a számát hallja.

Mélyen az utcára nézett, de semmi sem ért tudatáig abból, amit látott. Eltorzult az arca a gondolatok miatt. Lelkén ezer kép száguldott át villanásszerűen. Lali arcát látta... Ha Lali megtudja... Szegény kicsi Lali... Milyen ijádat néz majd rá... Sirni fog és... mi is lesz?...

Hiszen ha csakugyan komoly a betegsége, akkor vége mindennek. A karrierje, a munkája... az ő gyönyörű munkája... meghal minden... kedve sem lesz...

És... Lali... Laliról is le kell mondania... Nem lehetnek továbbra jegyesek, félre íti, hiszen a beteg ember kötelessége... pdig Lali... ő, Lali nagyon szereti őt... bizonyos...

És ha félre áll, egyszer beheged a seb... le kell hegednie... Lali szíve egészséges, vidám kis szíve, ha csak kap is, beheged... S akkor... Egyszerre úgy látta most a leányt, hogy a zongoránál ül és... tompított fényű kis szobában

Ujabb fordulat a régi postatakarék-pénztári betétek ügyében

Állampapirokban akarja kifizetni a posta a sokatvitatott betéteket

Kolozsvárról jelentik: A régi postatakarék-pénztári betétek visszafizetéséről annyi „biztos” értesülés, annyi „pontos” dátum és annyi „komoly helyről” jövő biztatás hangzott már el, hogy most már bármilyen „biztos” hírt is hallunk ezeknek a betéteknek a sorsáról, hát teljesen indokolt kétkedéssel fogadjuk. Ezeket előrebocsátva számolunk be a betétek ügyében beállott új fordulatáról.

Emlékeztetés, hogy néhány hónappal ezelőtt valamennyi romániai magyar napilap hírt adott arról, hogy a román kormány nevében a posta vezérigazgatója közölte Bartha Ignác dr. képviselével, hogy április elsején megkezdik a régi magyar postatakarék-pénztári betétek kifizetését. Ezt a dátumot azután megint kitolták előbb két héttel, majd egy hónappal s a vége az lett, hogy a betétek kifizetése még ma sem kezdődött meg. Hogy húsz év óta miért késik a kifizetés s miért tolódozott el újabban a folyósítások határideje, arról röviden a következőkben számolunk be:

Ki az illetékes?

Az uralomváltás idején a román felségjog alá került területek magyarsága 131 millió aranykorona betéttel rendelkezett a postatakarék-pénztárakban. A betétek rendezésére és kifizetésére — a trianoni békeszerződés értelmében — 1922 november 7-én Budapesten egyezmény jött létre a román, jugoszláv, csehszlovák államok és Magyarország között. A megegyezés értelmében Magyarország kötelezte magát arra, hogy átadja a román, jugoszláv és csehszlovák államok területére került betétesek betétjeinek aranyfedezetét. A magyar állam még abban az évben 21 millió leit, 45 millió aranykorona értékű aranykötvényt és nagyobb névértékű magyar járadékkötvényt juttatott el a ro-

mán pénzügyminisztériumhoz. A betétek kifizetése azonban ennek ellenére is késétt, még pedig egy jogi tévedés miatt. A román pénzügyminisztérium ugyanis arra az álláspontra helyezkedett, hogy a posta meglévő tartalékai-ból kell kifizesse a betéteket és ezért a magyar államtól erre a célra átvett értékeket nem utalta át a postavezérigazgatóság értékszállójának. A tárgyalások évekig húzódtak a posta és a pénzügyminisztérium között, végül azután ahhoz a megállapodáshoz vezettek, hogy a minisztérium részletekben átadja a postának a magyar államtól átvett értékeket.

Ez év tavaszán Bartha Ignác dr. parlamenti felszólalására és közbenjárására határozta el azután a kormány, hogy áprilisban kifizeti a betéteket. Közben Nagyváradon a betétesek egyrésze egyesületbe tömörült, úgyhogy a 22 ezer erdélyi betétes közül haterzen az egyesület révén akarták megkapni követeléseiket. A nagyváradai egyesület igénye megzavarta a posta döntését, amely szerint a betéteket egyenként fizették volna. Végül mégis utasították a posta vezérigazgatóságát, hogy a váradai egyesület 6000 tagjának összességében, míg a többi betétesnek egyenként fizessék ki a kérdéses összegeket.

Váratlan fordulat

Döntés tehát már több is volt a kelletnél... s a kifizetés még sem kezdődött meg — amíg most a kifizetés módjára vonatkozóan megváltozott a hivatalos álláspont. Bartha Ignác dr az új helyzetről a következőkben tájékoztatja a magyar közvéleményt:

— A postai vezérigazgatóság és a pénzügyminisztérium egy döntött, hogy nem készpénzben, hanem értékpapirokban fizetik ki a betéteseket. A döntés ellen természetesen azonnal ellenvetéssel élünk és kimutattuk a követ-

— az asztalon alacsony vazaban sarga muno-zak... — igen közel a zongorához, kis soymen pufton ott ül Angyal Pali, a szőke fiatalember. Nyugtalan, izgékony, karscsu fiu. Monoklija ugy csillog, mintha az adna minden merészséget. Kihívó, ostoba monokli... Kicsit orrhangon beszél s többnyire ellenkedik Lalival kajánul. Hogy már megint hizott három dekát... De ha észreveszi majd, hogy nincs jeggyürü a Lali ujján, nem fog ellenkedni, hanem... Hiszen régi dolog, hogy szereti Lalit.

Megrándult benne valami, mintha torkon ragadtak volna. Azt hitte, megfullad. Hogy Lali... hogy Lali... az a monokli... az a szőke, kaján, biztonságosan fölényes... elvonná tőle?... Elvonná...

Lehetetlen, lehetetlen... mert ő nem mond le, ha beteg, akkor sem...

A kezére pillantott. Mosolygott. Miért ilyen izgatott, hiszen még semmit sem tud bizonyosan. Lali őt szereti s itt a gyürü az ujján. S a Lali ujján is ott van. Aztán... a leány mit sem tud az egészről. Lalinak azt mondta tegnap... bizony nem mondott igazat... Azt mondta, hogy a vezérigazgatóval tárgyal delután az új motorról...

Az új motor... Megint mosolygott akaratlannul is. Hirtelen minden más eltűnt belőle s mindennek helyén felragyogott képzeletében az új motor. Mint valami eleven lény, ugy. Hiszen rekord lesz ez az új motor. Könnyű, emellett kemény, erős, majdnem zajtalan. Csodálatosan finom szerkezet. Már csak be kell szerelni a géphez és...

Izgalom lepte meg s türelmetlen lett. Minden áthágyva szeretett volna ott tartani, hogy szereljék az új motort. Micsoda láz van mindenki szemében ott körülötte, ha az új motor élni kezd! Elni! Megmozdul, megforrósodik, hangot ad s egy hatalmas lendülettel diadalmasan elindul... És száll, száll, fölfelé, viszi a szárnyakat s a szárnyak őt, a muzsikáls, eleven gépet. A levegő urat, A hatalmasat. A győzedelmeset...

— Hetes... kérem a hetes szám...

Távolról hallotta a hangot, érzékei alig vették tudomásul. De egyszerre ocsudni kezdett. Hiszen ez neki szűl. Övé a hetes szám. Megfordul s már megy is a párnázott ajtó felé. Eppen a sokbeszédű dada lépett ki onnan a gyerekekkel s utána egy fiatal nő. Kipirult volt az arca, s bájós, mosolygó.

— Mehetünk, dadácskám — mondta s csupa öröm volt. A dada pedig oda szölt, mintha tartozna a felvilágosítással az urinőnek, akivel beszélt előbb:

— Nincs a babának semmi különös baja. Gilisztás a lelkem, attól voltak a görcsöl... Még fogzás...

De tuszkolta is asszonya kifelé, bosszúnak látszott a dadára a nagy közlékenység miatt. Ő pedig pillanat múlva már ott állt a tanár előtt. Kicsit előre nyujtott nyakkal néz rá a tanár. Összehuzza a szemét s erősen figyeli őt. Miközben beszél, kérdeget, ugy néz rá, mintha egészen belülről látta. Mondják, hogy ilyenkor már kész is a diagnózissal, csak forma, hogy tovább vizsgál.

Kicsit reszeli a torkát, azután tovább kérdez, gyorsan, alig várva a feleleteket. Hogy hány éves. Mi a foglalkozása. Elneke-e a szülei, hosszú életűek voltak-e nagyszülei. Aztán hogy volt-e gyermekkorában kanyaros vagy egyéb S hogy erre nem tud megfelelni, bosszúnak látszik, elfordul s megint kérdeget. Volt-e a háboruban, milyen életet él. Szolidan-e, vagy...

Megkerülte az íróasztalát, mögötté megállt, megégyeszer végignézett páciensén, szemébe turta erős tekintetét, aztán könyvedén mondta, mi alatt leült s már inni kezdett.

— Jelentéketlen az egész — mondta. — Semmi szervi baj, kis neuraszténia, egészen kezdetleges stádiumban. A szívnél semmi szervi elváltozása nincs... Sokat dolgozott, az a baj. A munka tempóját kell lassítani, türelmesebben és beosztásosabban végezni el mindent, amire kezd. Mindenesetre egyelőre kis pihenésre van szüksége. Környezetváltozás, legfőképpen munkahelyét kerülje el messzire darab ideig. Üdülni menjen. Sok mozgás. És még sok utasítást adott. Mikor fekdüdjék le, hogyan étkezzék. Pontoskodva beszélt a tanár ur, nagyon jelentősen kiemelve egyes szavakat.

De ő a végén már alig figyelte. A receptet a zsebébe gyúrte. Holmi brómos specialitás bizonyosan. S már ment is sietve, szabadulást érzően.

Mikor kilépett a várószobába mindent sötétnek és nehézkesnek látott. Mintha tompa szürke arnyék telepedett volna az arcokra és a szívekre: a várakozás és a bizonytalanság. Még előbb járt, ő is közéjük tartozott, de most menekül innét. Gyorsan lépdelt a kijárat felé, nem bírta

Látogassa meg a
**Bécsi Őszi
Mintavásárt**

1940 szeptember 1-től 8-ig.

Díjtalan beutazási vizum. 60%/os menetdíj-kedvezmény a német birodalmi vasutakon, 50%/os visszautazási kedvezmény a román államvasutakon, 33%/os menetdíj-kedvezmény a magyar államvasutakon.

A beutazási vizum iránti kérvények 1940. augusztus 9-ig benyújthatók.

Jelentkezés, felvilágosítás és ismertetők: a Vásár bucaresti képviselőténél: Str. Caima-tei 16, telefon 5.25.33, a német birodalmi vasutak idegenforgalmi irodájánál, Bucuresti. Calea Victoriei 114, telefon 5.12.80 és az ország összes utazási irodái által.

kezőket: 1. Az 1922-iki budapesti egyezmény értelmében a betéteket készpénzben kell kifizetni. 2. A magyar állam a betétek aranyfedezete fejében még 1922-ben 21 millió lei készpénzt utalt át a román kormánynak. 3. A régi bécsi postatakarék bukovinai betéteseit hét évvel ezelőtt szintén készpénzben fizették ki.

— Azután külön kihangsúlyoztuk, hogy a papirokban történő kifizetés már azért sem lehetséges, mert a kötvények címlete olyan nagy, hogy ez a személyek szerinti kifizetéseket lehetetlenné teszi. Hogy'n fizessenek ki például mondjuk 20 ezer leit egy betétesnek olyan kötvényből, amelynek névértéke 100 ezer lei?

— Maneanu PTT igazgató a kifizetések megkönnyítésére azt kérte, hogy a betéteket kis címletű kötvényekben fizessék ki. A pénzügyminisztérium azonban ezt a kérést elutasította.

— A jövő héten Bucuresztibe utazom és a pénzügyminisztériumban fogok tárgyalni a kérdéstről.

*

Ez tehát a legújabb fordulat a betétek ügyében. Hogy Bartha Ignác dr. bucaresti útja mennyiben változtat ezen a helyzeten, azt egyelőre nem lehet tudni; nem lehet tudni, hogy a váratlan fordulat megint milyen új bonyodalmakat — és milyen még újabb fordulatot hoz magával.

lefojtani örömét. Fél, hogy kirobban ujjongása valamiképpen a szürke és szomorú várakozók fele, belefröccsen balsorsot jajaát tekintetükbe. A lépcsőn is ugy ment, kettőt-hármat ugorva egyszerre.

Es az utca... hogy megváltozott az utca mig ő odabent várakozott! Minden olyan vidám, fényes, fürgé. Egy kis kutya hozzádörgölődzik, felnéz rá. Pórázat elegáns, csinos süldő-leány fogja s az is rámosolyog. Amodébb, ahogy tovább halad, egy rongyos, vigyorgó képű suhanc cipőzsinórt árul. Elcéldöve kínálgatja markában lengetett portékáját. Vesz tőle. Miért ne venne? S meggy máris tovább a forgatagban. A villamos is bolondosan csenget. A megállónál öregur áll s az is barátságosan néz rá, mintha biztatná valamire.

Es ő olyanná lesz ettől, mintha szét akarná szórni örömét. Valami arra készüti: szőlitaná meg az öregurat. S ha csakugyan megszólítaná? És mondana neki: Hallja-e drága bácsikám, csak egy kis neuraszténia, semmi más... és én hogy „begyultam”... nahát... Azt hittem, hogy mindenek vége...

Pedig hát... semmi köze ehhez az öregurnak, bizonyosan nem is érdekelné. S ő... ő minék is örül olyan nagyon?... Hogy egészséges?... S szabad volna betegnek lennie?... Miért is hitte egy pillanattig is, hogy beteg?... Lehet az beteg, aki fiatal, erős, bátor... több annál! Vakmerő! Neuraszténia sincs! Nem akarja, hogy legyen s nem is lesz. Azért is: nem fog pihenni, hanem jelentkezik a vezérnél és beszerelik holnap az új motort...

Az új motort... A szíve hevesen vert, de minden zökkenő nélkül. Ugy, mint minden rendes ember-szív verni szokott, ha izgatott, ha fellángol benne valami, ha lelkesedik. Már belül forró-boldogan Lalihoz beszélt. — Hallod-e kis Lali?... Eljössze, ugy-e, amikor felszáll az új motor! És örülni fogsz és boldog leszel te is... Boldogok leszünk... hiszen egészséges vagyok! Hallod-e kis Lali?... Harsogtak benne az apró kis szavak, eszelős-boldogan, mintha lázálma volna.

Pedig csak tavasz volt. Es ő egészséges. Megint csak Lalira gondol, megfordul és siet a Belváros felé.

Lalihoz megy. Elmondja neki, hogy... igen, elmondja azt az egész különös „heccet”, amelyen most már nevetni is szabad.

A rettegett német zuhanóbombázó-repülőgépek négyszáz kilogram bombát visznek

A Stukák új háromdora. — Forradalom az aviatikában. — Pohlmann mérnök bravuros kísérletei

A lengyel háboruban új hadieszközt ismert meg a világ. A német zuhanó bombázók, röviden Stukák új háromdora meglepetést keltett a hadviselő államok körében.

A több ezer méter magasból hirtelen lezuhanó gép egy-egy célpont felé zuhan, alig 4—500 méter távolságra a földtől elengedi a magával hozott bombát, majd kecses ívben fölfelé lendül és szinte másodpercek alatt tűnik el a magasban.

Védekezni ezen új háromdora ellen alig lehet. A Stukák nagy sebessége, a légvédelmi ágyúk működését szinte lehetetlenné teszi, vadászgépekkel útjában feltartóztatni nem lehet és a biztos célzás következtében a bombák alig tévednek el.

A zuhanó repülőgépek alapgondolatát az amerikai repülőgépgyárak átvevői adták a német haditechnikusoknak. Az amerikai gyárak kész gépeit ugyanis az átvevők rendszerint nemcsak egyszerű berepüléssel nyilvánítják megfelelőnek, hanem felhúzzák a gépet 5—6000 m. magasságba s ornan

teljes gázzal rohannak a föld felé. A föld színétől néhány száz méterre a gépet újból vízszintes helyzetbe hozzák, majd fölfelé emelkednek. Ha a motor, az anyag és a konstrukció kibírja a rendkívüli igénybevételt, ha a gép az óriási légellenállás folytán még a levegőben nem hull darabokra, akkor a gép jó, az átvétel megtörténik.

A német szakemberek amerikai tanulmányútjuk alkalmával megismerték a magasból 5—800 km-es sebességgel lezuhanó gépeket és otthon jelentették a látottakat.

Udet-nek, a híres bajor repülőtábornoknak felkeltették az érdeklődését a magasból alázuhanó gépekről szóló jelentések. Mint a légügyi minisztérium műszaki osztályának főnöke, felhívta a német repülőszerszerek figyelmét a zuhanó gépekre és megbízást adott ezek tervezésére. Az érdekes feladattal megbízott különböző gyárak közt szerepelt a dessau-i Junkers Művek is, ahol Hermann Pohlmann mérnök kezdett az új feladat megvalósításával foglalkozni.

Négyszáz kilogram bombával zuhannak alá a „Stukák”

Pohlmannnak olyan gépet kellett szerkeszteni, amely 400 kg. bombával a magasból lerohanva, teljes biztonsággal tudja pusztító rakományát a célba eresztetni.

A feladat rendkívül nehéz volt. Eddig egy motoros géppel alig lehetett 200 kg.-os bombát is szállítani, az új megbízás alapján ennek a súlynak kétszeresét kellett új feladatok között a kitzűzött helyekre elvinni.

A szükséges előmunkálatok után megkezdődtek a kísérletezések. Műszaki szempontból olyan gépet kellett alkotni, amelynek nemcsak kitűnő repülőtulajdonságai vannak, hanem megfelelő sárkányszerkezet folytán az 1000 km.-hez közelálló sebességekre is alkalmas és olyan anyagból készül, amely a rendkívüli légellenállást kibírja. Az anyag kérdés megoldható volt, a nagy sebesség miatt a repülés biztonságát fenntartani azonban már nehezebb feladatok közé tartozott. Minél nagyobb volt a zuhanás sebessége a föld színétől, annál nagyobb távolságról kellett a gépet lefékezni, hogy vízszintes helyzetbe lehessen hozni. Viszont a bombákat lehetőleg a célhoz közel kellett vinni.

Minél közelebb kerül a gép a célponthoz, annál biztosabban lehet célózni. Ezért az első típusoknál úgynevezett zuhanási féket alkalmaztak, amelynek célja az volt, hogy bizonyos sebesség után a gyorsaságot mérsékelje és így lehetővé tegye a célpont néhány száz méterre való megközelítését.

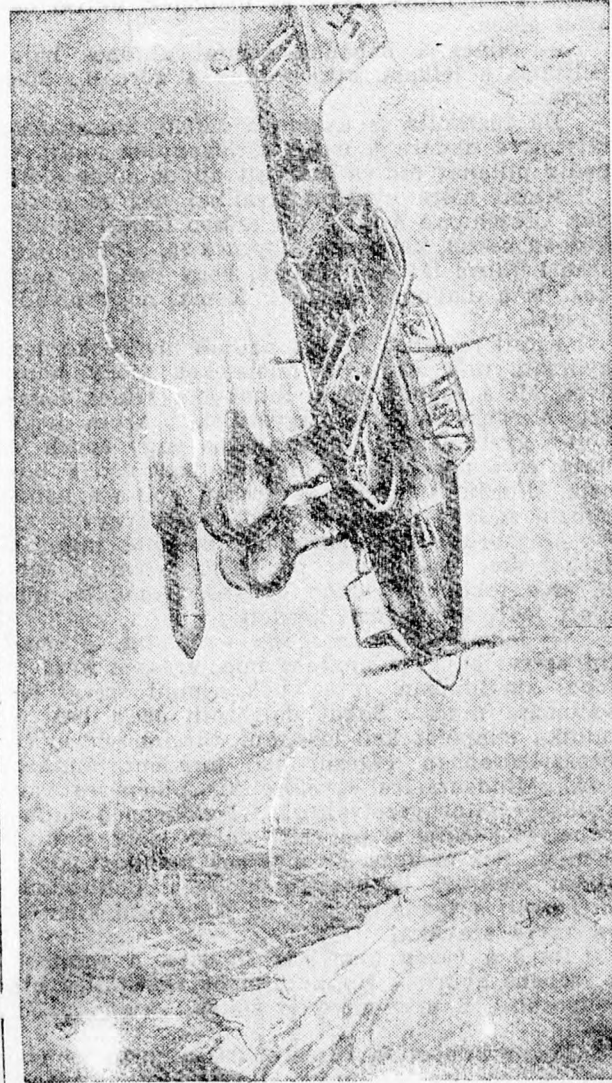
Többhónapos elméleti kísérletezés után megkezdtek a próbagépek építését. A gyakorlatban a tervezetek még számos különböző változásokon mentek keresztül. Mindez szakadatlan, hosszú ideig tartó éjjel-nappali munka árán sikerült csak. Időközben újabb és újabb nehézségek merültek fel. Időnként már az illetékesek is arra gondoltak, hogy felhagynak a reménytelen kísérletezéssel, mert a várható eredmény nem áll majd arányban a munkával és költséggel.

Pohlmann mérnök bravuros kísérletei

Pohlmann mérnök azonban a feltalálók szívósságával tartott ki munkája mellett. Újabb és újabb kísérleti típusok kerültek ki a keze alól. Közel két éves kísérletezés után végre sikerült a kívánásoknak megfelelő típust alkotni, a Ju 87-et.

Megkezdődött az új géptípus tömeggyártása. A spanyol polgárháborúban kerültek az új zuhanó bombázók először gyakorlati kipróbálásra és az eredmények minden várakozást felülmúltak.

A lengyel, majd norvég, holland, belga, francia hadszíntereken a Stukák a német hadvezetés legrettenetesebb és legnagyobb hatású hadieszközeinek bizonyultak.

Zuhanóbombázó repülőgép

Rendkívüli nemzetvédelmi adót vetnek ki az értékpapírokra, járadékokra és kötelezvényekre

Bucurestiből jelentik: Tegnap törvényrendelet jelent meg, amely rendkívüli nemzetvédelmi adót vet ki az állami, megyei, városi, autonómpénztári értékpapírokra, járadékokra, kötelezvényekre. A rendkívüli adó a jövedelem 20 százaléka, amely a szelvények beváltásakor vonandó le. Kivételt a rendelkezés alól csak a CFR és a kikötőgazgatóság által kibocsájtott bonok képeznek.

Ingyen végzik az egyházak a keresztelést, az esketést és a temetést a szegények részére

Bucurestiből jelentik: Radu Budisteanu vallásügyi miniszter rendeletet adott ki, amelynek értelmében a lelkészek a keresztelők, esküvői és temetési szertartásokat a szegénysorsú hívek számára ingyen kötelesek végezni s más hívektől is csak csekély díjat szedhetnek a szertartások végzése alkalmával. A rendelet azzal indokolja a vallásügyi miniszter, hogy az ország lakossága most különösen nehéz anyagi helyzetben van.

Szeptember elsejéig újabb katonai halasztást kapnak a cukorrépatermelők

Bucurestiből jelentik: A nagyvezérkar 5-ös számú közleménye értelmében azok a cukorrépatermelők, akik a mozgósítás alól halasztást kaptak, 1940 szeptember elsejéig további halasztásban részesülnek. Szeptember elsején azonban minden újabb behívó nélkül jelentkezni tartoznak csapatfőnöküknek.

Anyugdíjat eredeti állampolgársági bizonyítvány alapján fizetik a jövőben

Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai pénzügyigazgatóságon eddig azok részére is kifizették a nyugdíjat, akik ideiglenes állampolgársági igazoló iratot mutattak be. Tekintettel, hogy a város házában most már mindenki megkaphatja az eredeti állampolgársági bizonyítványát, a nyugdíjigazgatóság most már ragaszkodik az eredeti bizonyítvány bemutatásához. Ezért felszólítják mindazokat a nyugdíjasokat, akik eredeti állampolgárságukat még nem mutatták be, hogy szerezzék azt be, mert a jövőben csak annak fizetik ki a nyugdíját, aki már az eredeti állampolgársági bizonyítványát bemutatta.

Pályázat Fogarasy Mihály püspök alapítványára

A gyulafehérvári finevelő intézetben Fogarasy Mihály püspök alapítványára felvételt nyerhet 8 papi pályára készülő ifjú, akik a gyulafehérvári főgimnázium első osztályát kezdik, 14-ik életévüket még nem töltötték be, szegény sorsu, tiszta katolikus családból származnak, kiváló tehetségek, jó zenei hallásuk és hangjuk van és kifogástalan viseletűek. Akik az alapítványt elnyerik, csak a következő díjakat kötelesek megfizetni: a főgimnáziumban a beiratással kapcsolatos díjak fejében 676 lejt, a finevelő-intézet részére butorhasználat, arvosi díj, fürdő, stb. címen egész évre 850 lejt; ezenkívül könyvekről, írószerekről, ruházatról, fehérneműről és mosásról kiki maga gondoskodik.

A pályázati kéréseket Püspök úr Onagyméltóságához legkésőbb augusztus 10-ig kell beadni; mellékelni kell az elemi iskolai bizonyítványt, keresztlevelet, állami születési bizonyítványt és az illetékes plébános ajánló levelét. A plébános urak csak azokat ajánlják, akik a fentebbi követelményeknek mindenben megfelelnek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

ORADEA, II. KAROLY KIRALY-UT 5. SZAM.

ELŐFIZETESI ARAK: **Belföldön:** Egész évre 900, félévre 450, negyedévre 225, egy óra 75 leír.

Magyarországon: Egész évre 50 P, félévre 25 P, negyedévre 15 P. — Egyes szám ára 20 fillér. — vasárnap és ünnepeken 24 fillér.

Postatakarékpénztári csekk számlánk sz.: 80.037.
Telefon: 12-27.

Kéziratokat nem örzünk meg s nem adunk vissza

Időjárás

A **bucuresti időjárás** kutató intézet jelentése szerint a várható időjárás: **Mérsékelt északnyugati, északi szél, felhőátvonulások, több helyen kisebb eső, zivatar, a hőmérséklet kissé emelkedik.**

Cantacuzino professor szobrának leleplezése. Bucurestiből jelentik: Tegnap avatták fel Cantacuzino professor szobrát Iasiban, ahol dr. Simionescu Ion professor, egészségügyi államtitkár mondott beszédet.

Szünetelnek a pénzügyminiszeriumi kihallgatások. Bucurestiből jelentik: Constantinescu Mitila, a Nemzeti Bank kormányzója, augusztus 15-ig felfüggesztette a kihallgatásokat.

FOGYASZTÁSI SZÖVETKEZET A MUNKÁSOK RESZERE. Bucurestiből jelentik: A Munkáskamarák Uniója elhatározta, hogy a munkások részére fogyasztási szövetkezetet létesít.

Az ONEF sportpályák az Országos szervezet tulajdonába mentek át. Bucurestiből jelentik: A rádió: A nemzetnevelésügyi miniszerium rendeletét tegnap írta alá. Úfélége a király, amely szerint mindazok a sport- és céllovó pályák, amelyek eddig az ONEF tulajdonában voltak, átmennek az Országos szervezet tulajdonába.

A céhekben, gyárakban, szervezetekben leváltották a zsidó vezetőségi tagokat. Nagyvárad. Saját tud. A munkügyi miniszerium rendelete értelmében a Szamos tartománybeli és Nagyvárad székhellyel bíró céhek zsidó igazgatóságai tagjai lemondtak tisztségükről. Az Építőipari Céh igazgatóságának egy, a Vas és Fémipari Céh igazgatóságának 11 zsidó vallású tagja mondott le. Lemondtak a Textilipari Céh igazgatóságának zsidó tagjai. — A Szamospartományi Magántisztviselők és Kereskedelmi Alkalmazottak Szakmai szervezete a napokban kapta meg a munkügyi miniszer rendeltetését, amely 22.688. szám alatt arról intézkedik, hogy a szervezet zsidó vezetőségi tagjait azonnali hatállyal váltsák le. A rendelkezés végrehajtására összeült a szervezet igazgató tanácsa és megállapította, hogy a vonatkozó törvény két vezetőségi tagot: dr. Lobstein Sándort és Kandel Ignác titkárát érinti. A két vezetőségi tag nyomban benyújtotta lemondását. Helyükbe titkárnak Iovanel Dumitrie vízügyigazgatósági tisztviselőt, valamint Suppini Victort és Burghardt Károlyt választották meg. Végrehajtották a zsidó törvényt a kolozsvári dohánygyárban is. A gyár igazgatósága felsőbb rendelkezés alapján azonnali hatállyal elbocsátotta a gyár tíz zsidó munkását, akik rendelkezési állományba kerülnek. Nyugdíjat csak akkor kapnak, ha a korhatárt elérik.

AZ ÖSSZES ZSIDÓKAT ELBOCSÁTOTTÁK A KÖZIGAZGATÁSBÓL. Bucurestiből jelentik: A belügyminiszer elbocsátotta a közigazgatási hivatalokból az összes zsidó tisztviselőket.

Motorosvonat és személyvonat összeütközése Chióban. Newyorkból jelentik a bucuresti rádió: Tegnap este az Ohio államban borzalmas vasuti szerencsétlenség történt. Egy motorosvonat összefutott egy személyvonattal. Negyvenegy ember meghalt. — az első jelentés szerint — és több mint száz súlyosan megsebesült. Az összeütközés oly hatalmas erejű volt, hogy a motorosvonatot háromszáz méterre dobta a sínekről.

„Vendéghidakat” építettek a tordai árvíz által elsodort hídak helyébe. Tordáról jelentik: A tordai árvíz annakidején erősen megrongálta a szekerutakat és sok utat még a mai napig sem sikerült sok helyen járhatóvá tenni. Így a Martalja és Postaréti, a szőlő- és szántóföldök szekerrel vagy járművel megközelíthetetlenek. A város ezideig még semmi intézkedést nem tett az utak helyreállítására. Itt írjuk meg, hogy az ár pusztításainak áldozatául esett hídak helyén mindenütt elkészültek az úgynevezett „vendéghidak” s már készülnek az új vasbetonhid-tervezetek is, amelyeket azonban csak akkor építenek majd a „vendéghidak” helyébe, ha lesz rá fedezet.

TIZENÖT NAPI SZABADSÁGOT KAPNAK A KÖZHIVATALNOKOK. Bucurestiből jelentik: A miniszterelnökség az 1902. szám alatt július 30-iki keltezésű minisztertanácsi jegyzőkönyvben az állami, megyei és községi hivatalnokoknak folytatásos rendszerrel 15 napi szabadságot engedélyezett.

HALÁLOZÁS. Kalenda János, a nagyváradai Vegyi- és élelmiszeripari r.t. főosztályvezetője a kolozsvári klinikán szívgérgöres következtében váratlanul elhunyt. Temetése július hó 30-án volt Nagyváradon nagy részvét mellett. Gyászolják: Kalenda Loránd műszaki főtanácsos, Pécs, Kalenda Sándor, Kaposvár, Kalenda Aladár és Oláry Gusztávné, Kalenda Boriska, Nagyvárad, testvérei és kiterjedt rokonság.

Visszaérkezett Bucurestibe az Oroszországban tárgyalásokat folytató román bizottság. Bucurestiből jelentik: A román bizottság, amely július hatodika óta Oroszországban tárgyalt a beszarábiai vasuti anyag ügyében, most érkezett vissza Iasiba. A bizottság tagjai ebeszéltek, hogy a beszarábiai vasutállomások tele vannak román menekültekkel, akik türelmetlenül várják, mikor kapnak engedélyt arra, hogy Romániába utazhassanak. A késlekedés annak tudható be, hogy az áthonosítási kérvényezők száma igen nagy, s az a szovjetbiztos, akinek feladata az alakítások elvégzése, hetenként csak egy nap dolgozik Kisenevben. Néhány nap múlva azonban nagy menekült szálmennyek indulnak meg és sok, már itt lévő menekült fogja viszontlátni hozzátartozóit.

TOVÁBBRA SEM KÖZLEKEDNEK AZ ÁTMENETILEG BESZÜNETETT BÁNSÁGI VONATOK. Temesvár. Saját tud. A vasut tudvalevőleg már május végén több bányási vonatjártatát átmenetileg beszüntetett. A vonatbeszüntetéseket több ízben folytatólagosan meghosszabbították, legutóbb július 31-éig. A vasutigazgatóságtól nyert értesülés szerint újabb rendelkezés szerint az illető vonatokat továbbra is kivonják a forgalomból további intézkedésig. Nem közlekednek így, mint eddig, a Traian-rapidvonatok, egy vonatpár Temesvár és Turnu-Severin között, az úgynevezett buzási idényvonat, a Temesvár—Arad közti forgalomban a 2088. számú, a Temesvár—Nagyvárad közötti forgalomban pedig a 3203. és 3206. számú vonatok. Egyben arról is értesültünk, hogy további vonatbeszüntetést nem eszközöltek, egyik vonalon sem.

Letartóztattak látszatházasságért egy nőt. Máramaroszigetről jelentik: Érdekes letartóztatásról ad hírt a máramaroszigeti „Frontul” című napilap. Hat héttel ezelőtt Kiesler Anna 20 éves leány, aki annakidején lemondott állampolgárságáról, külföldi utlevéllel az országba érkezett és engedélyt kért, hogy Máramaroszigeten tartózkodhassék. A leányt Varo Alex esendőőr-nagy, a szigeti rendőrség vezetőjének rendeltére megfigyelés alatt tartották. A leány egy alkalommal eltűnt, majd ismét előkerült, de akkor már nem egyedül jött. Időközben férjhez ment egy Schwartz nevű 70 éves férfihez. Miután a hatóságok megállapították, hogy Kiesler Anna, aki egyébként az elhunyt borsai gyógyszerész leánya, csak látszatházasságot kötött, elrendelték letartóztatását. Kihallgatása után átadták a máramaroszigeti ügyészségnek.

Száz embert mart meg egy veszettkutya. Madridból jelentik: A spanyolországi Valdepana helység piacsteren egy veszettkutya több mint 100 embert megmart. Valamennyit orvosi kezelés alá vették.

Amerikai rablótámadás fényes nappal Jersey város központjában. Newyorkból jelentik: Jerseyben, a város központjában három bandita fényes nappal megtámadott két banktisztviselőt és elraboltak tőlük 108.000 dollárt tartalmazó pénzes táskájukat. A banditáknak sikerült gépkocsijukkal elmenekülniök.

Elsősztályú városnak nyilvánítják Nagyváradat. Saját tud. Nagyjelentőségű es közérdekű akcióba kezdett a nagyváradai Kereskedelmi és Iparkamara. Emlékiratban fordul a nemzetgazdasági miniszeriumhoz és kéri, hogy Nagyváradot tisztviselői fizetések tekintetében, az első osztályú városok sorába osszák be. Az első osztályba való beosztásnak nagy jelentősége volna, mert az jelentős drágasági többletet jelent a tisztviselők számára. Az emlékirat többek között megemlíti azt is, hogy a köztisztviselők fizetését 1935. óta egyáltalán nem emelték, viszont a megélhetés 1931. óta 127 százalékkal drágult.

Súlyos helyzetbe került Nagyvárad kenyér-és lisztellátása. Nagyvárad. Saját tud. A nagyváradai pékek küldöttséggel keresték fel a polgármestert és bejelentették, hogy Nagyváradon, illetve a megyében nincs liszt, illetve nem lehet kapni. A sajtó közölte, hogy a kormány fel kívánja emelni a buza árát 1000—1100 leies árat helyez kilátásba. A rendelkezést azonban még nem edták ki és a gazdák a rendeltetés kiadásáig amíg nem állapítják meg az új árakat, nem adják el a buzájukat. A tíz nap óta mutatózó liszthiány most már akuttá vált. A liszthiány következtében néhány pék már nem tudott eleget tenni szállítási kötelezettségének és az intézményeknek, kórházaknak, stb. csak a rendes mennyiség felét szállították. Holnap azonban már egyáltalán nem issznek képesek sütni és a város kenyérrel való ellátása is veszélyben van. Chirila polgármester a küldöttség tudomására hozta, hogy tudomása szerint a buza árát 750—800 leies árban fogják megállapítani. A pékek előterjesztése után Chirila polgármester azonnali táviratot intézett Strat nemzetgazdasági miniszterhez, amelyben közölte, hogy irányár hiányában egyáltalán nem adnak el árut, amennyiben azonnali intézkedés nem történik, a város kenyér- és liszt ellátása a legsúlyosabb helyzetbe kerül.

Nagykárolyban bujkált a szökött szatmári betörő. Nagykárolyból jelentik: A rendőrség elfogta Bence Mihály országosan ismert nagykárolyi illetőségű betörőt. Bence Mihály különböző betörések és lopások miatt, amelyek nagy részét Szatmár megyében követte el, az igazságügyi hatóságok elé került. A betörőt a szatmári törvényszék két évi elzárásra ítélte. A lünetés néhány hónappal ezelőtt jogerőre emelkedett, Bence azonban ekkor megszökött, Nagy-károlyba ment, ahol menyasszonya lakásán rejtőzködött el. A szatmári rendőrség körözőlevele alapján Nagykárolyban már hosszabb ideje kutattak a szökésben levő betörő után, akit tegnap menyasszonya lakásán letartóztattak és a rendőrségre kísérték. Az elfogott betörő kihallgatása során elmondotta, hogy hónapok óta Nagy-károlyban bujdossot, azonban sohasem mutatkozott az utcán. Bence Mihályt kihallgatása után bekísérték a szatmári ügyészség fogházába.

Angol bombarobbanás nyomai egy milánói házban.

Békevilág

— a puszkaporos hordó tőszomszédságában

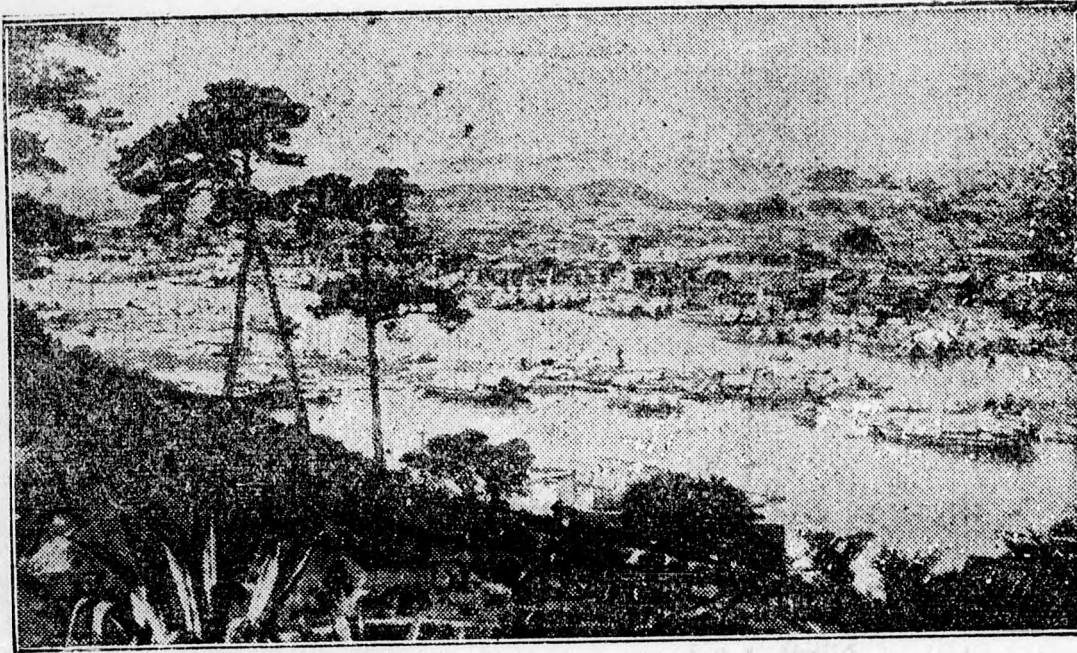
Algezirás, a Gibraltár mellett fekvő csendes város

Bejárta a világsajtót az a hír, hogy Gibraltárt kiürítették s a polgári lakosság helyett csak jól felfegyverzett katonaság tartja megszállva a várost. Gibraltártól nem messzire van Algezirás, a hasonló nevű öböl partján, megerősített kikötővel. A csend és nyugalom városa most is ez az andalúziai kis város. Pedig körülötte forr, zug, háborog a világ, — a tenger és ahogyan újabban mondják: a „légi tér.”

... Hatalmas, fenyegető szikla fekszik leelkedő orozslánként a Földközi tenger kék vize mel-

mögöttes országa és a „Spanyolország testébe ékelődött tövis” között.

Gibraltár város és sziklaerődítés; a maga öt négyzetkilométeres területén húszezer katonából, tisztviselőkből és munkásokból álló lakosságát el kellett látnia és így természetesen a szépen hangzó koronagyarmat cím ellenére is, gazdaságilag nem önálló. Az utrechti szerződés szerint, amiben a tengerszoroson uralkodó szikla 1704-ben történt elrablását legalizálták, megegyeztek abban, hogy az

lett. Árnyékában húzódik meg Algezirás csendes városkája. Fehér felhők vitorláznak el felette az Atlanti óceán felől, eltakarják a fényt, majd újra felvillantják, mélykéen vagy smaragdölden esilogtatják meg a tenger vizét és beragyogják, vagy józan szürkévé változtatják a tornyokkal koronázott, lapostetejű kis házakat. Allandóan változó zínjüket ez a táj felett, ahol minden fény és napugár. Gibraltár tövében fekszik Algezirás, az öböl iragmától s mégis elsőrangú közlekedési útvonal központjában van.

Évezredekken át vonult itt el a világtörténelem és a földközi-tengeri mítoszok félhomályából emelkedtek ki Herkules oszlopai. A régiek számára itt volt a világ vége, míg a föníciaiak és a rómaiak meg nem találták az utat az óceán felé. Ezután hosszú időn át hid volt Afrika és Európa között, amin keresztül a vandálok Afrikába vonultak, a mórok pedig Spanyolországba özönlöttek, míg a Földközi tengerből kiindulva föl nem fedezték a tengerentúli világot. És aligha maradt volna Algezirás a maga előnyös, természetes kikötőjével a mai korban is álmódú vidéki városka, ha a brit impérium nem helyezte volna közvetlen közelébe földközi-tengeri és ázsiai politikájának súlypontját. Így ez a város csak az angol erősség függeléke lehetett, ami katonai pozíciójának erejével minden életet elfojtott maga körül.

Algezirás nem tudta természetes előnyeit hazája javára kihasználni, hanem kénytelen kellett lennie be kellett érnie azzal, hogy követítő legyen saját erődítés csapatainak szükségletére az élelmiszert spanyol területről vásárolják. Algezirás erre alkalmas, volt. De ezzel aztán ki is merültek kereseti lehetőségei. A városka csipkerózsa-álomba merült és több, mint kétszáz évig nem vett részt a világtörténelemben. A levantei kereskedelmet Barcelonán át bonyolították le, Afrika növekvő összeköttetése Kelet-Ársiával az Atlanti óceán partjainál vonult el. A Szezi csatorna megnyitása csak megnövelte Gibraltár fontosságát s a világ egyik legfontosabb közlekedési útjává tette a Földközi tengert, amde csak növelte az árnyéket amit a sziklaerőd környezetére vetett.

Csupán egyszer lett meg Algezirás a világ figyelmének tárgya. 1904-ben, amikor a tengeri hatalmak összeültek, hogy Németország szándékos ki-

zárásával oldják meg Tanger és Marokkó kérdését. Ekkor végigfutott Algezirás neve a világ összes rotációs gépein. Algezirás „divatba” jött és a turisták tömegei keresték fel a festői szépségű városkát amit a spanyol polgárháború zivatara is megkímélt. Most azonban ismét dörögnek az ágyúk és sem Anglia, sem Gibraltár nem megtámadhatatlanok többé.

Algezirás mégis, csendben, nyugalomban húzódik meg — egy puszkalövésnyire a légi bombák pusztító tüztől.

Békesziget — a puszkaporos hordó árnyékában. S ki tudja, ha sikerül felrobbantani ezt a puszkaporos hordót, talán Algezirásra is új élet virrad.

(—la.)

Pályázat kántortanítói állásra

A szalcsi római katolikus egyházközség pályázatot hirdet kántortanítói állásra.

A kántortanító kötelessége a katolikus iskola felsőbb osztályainak vezetése, összes kántori teendők végzése, énekkar megszervezése, iskolán kívüli népnevelés, nevezetesen a nép mezőgazdasági ismeretekre való oktatása, az alakuló gazdakör vezetése.

Díjazása: két szobás-konyhás lakás, mellékhelyiségekkel, 12 méter tűzifa, az iskola-kert fele, 16 hold szántóföld, egy része kaszáló, készpénzben évi 18.000 lei, stóla jövedelem és államsegély.

Pályázhatnak katonai szolgálatuknak eleget tett, az állampolgárvet jól ismerő férfi-tanítók. Gazdasági iskolát végzetten előnyben.

A szabályszerűen felszerelt pályázatok augusztus hó 10-ig a sálacea-i plébánia hivatalához küldendők.

A plébániai hivatal a kántor-próba idejéről az alkalmas pályázókat kellő időben értesíteni fogja.

Az egy évre megválasztott kántortanítót, kifogástalan működés esetén egy év múlva véglegesíti az egyházközség.

A sálacea-i (szalcsi) egyháztanács iskolaszék. (Jud. Sálaj.)

Szigoruan szabályozták a vasúti kézipoggyászok szállítását

Bucurestiből jelentik: A CFR vezérigazgató-sága félreértések és kellemetlenségek elkerülése végett elhatározta a vasúti kocsikban elhelyezhető kézipoggyászok mennyiségét: Első és másodosztályú kocsikban az utasok csakie utazótáskákat, kalapdobozokat, utazósákokat, szalmakosarakat, jól csomagolt csomagokat vihetnek magukkal olyan számmal, amely nem zavarja a többi utasokat. Ilyen kocsikban csak annyi podgyász vihető, amennyi az utas ülőhelye felett elfér, úgy, hogy ne torlaszolja el a közlekedésre szolgáló helyközöket. Ezen kocsiosztályok utasai kiskutyákat és luxusmacskákat vihetnek magukkal, amelyeket karjaikban tarthatnak, ha a többi utas nem tiltakozik. Minden körülmények között tilos viszont ezekben a kocsikban madarak, bárányok dísznők szállítása, frissrus vagy bármilyen olyan dolog szállítása, amely kellemetlenséget okozhat a CFR-nek, vagy kényelmetlenséget okozhat az utasoknak.

Harmadosztályú vasúti kocsiban minden olyan csomag bevihető kézipoggyásként, amelynek tartalma a CFR-en szállítható. Ugyszintén demizsonok, hordók, élőszárnyasok, élő dísznők, friss húsok, kosárban, vagy zsákokban azzal a föltétellel, hogy a csomagok száma ne haladja meg a megengedettet, vagyis ne legyen több mint amennyit az ülőhely felett és alatt elhelyezhetnek és a csomagolás legyen erős.

Ezen intézkedések szrigoru végrehajtását az államvasut ellenőrei vizsgálják felül és kihágás megállapításának szükségességének esetén a csomagok tartalmát is felülvizsgálhatják. Kihágás esetén jegyzőkönyv készül és a büntetést a díjszabás szerint állapítják meg. Azokat a csomagokat, amelyek nem férnek el az utas feje felett, vagy a pad alatt, azonnal a podgyázkocsiba viszik és díjszabás szerinti illetékekkel együtt pótilletékekkel terhelik. Az állomási személyzetnek azok a tagjai, akik eltűrik, hogy meg nem engedett mennyiségű csomagot helyezzenek el a személykocsikban, bruttó fizetésük tiz százalékának levonásában részesülnek. Azok a hordárok pedig, akik ilyen visszaéléseket lehetővé tesznek, véglegesen eltávolítanak a szolgálatból.

Ötvenezer leit loptak ki egy aktatáskából az aradi pénzügyigazgatóságon

Aradról jelentik:

Az aradi pénzügyigazgatóságon a hét elejei nagyváradi esethez hasonló vakmerő lopás történt. Az aradi Zwack likörgyár két tisztviselője szerdán délelőtt megjelent a pénzügyigazgatóságon, hogy a gyár nevében a forgalmiadót befizessék. A gyár által erre a célra kiutalt pénzt egy aktatáskában helyezték el. Sziklai László és Jaeger Eva tisztviselőnő vitték fel a pénzt a pénzügyigazgatóság illetékes ügyosztályához. Sziklai Lászlónak egy másik irodahelyiségben dolgo akadt és arra kérte kolléganőjét, hogy a pénztárnál addig fizesse be a forgalmi adót. A nagy tolongásba csak nagynehezen jutott a tisztviselőnő a pénztárhoz, ahol megdöbbenve vette észre, hogy a kulccsal lezárt aktatáskából ismeretlen tettes, illetve tettesek az 50 ezer leit kiemelték. A vizsgálat nyomban megindult. Az összes kijáratokat lezárták és az épületben levő minden személyt alapos motozásnak vetettek alá. A pénz azonban nem került elő. Szemtanuk szerint a tisztviselőnő mögött két ismeretlen férfi tolongott és minden valószínűség szerint ők voltak azok, akik meglazítva az aktatáska két oldalsó kapcsát, kiemelték a bankjegykötegeket. Nincs kizárva, hogy az aradi pénzügyigazgatóság aktatáskás tolvajai azonosak azokkal, akik a váradi pénzügyigazgatóságról 100 ezer leit emeltek el.

Az oradeai mozgókép- színházak műsora:

DORIAN: A NÉP BÁLVANYA.

APOLLÓ: GUNGA DIN.

A „Római Katolikus Népszövetség” és tagozatainak gyűjtése a józsef-falvi tűzkárosultak javára

Bánffyhungyadi plébánia 800 lei, Brássó-Bonyai tagozat 540, Csiknagyboldogasszonyi tagozat 170, Csikszentmárton-Csekefalvi katolikus hitközség 1164, Csikszenttamási tagozat 600, Felsőbánya, dr Czumbel plébános adománya 100, Felsővisói tagozat 130, Gyergyócsomafalva, Buszek káplán adománya 100, Gyergyóújfalui tagozat 825, Gyimesbükki tagozat 213, Kadicsfalvi tagozat 300, Kerelószentpáli tagozat 690, Kolozsvár, Kolping Legényegylet 110, Kolozsvár-Szentpéteri tagozat 200, Korondi tagozat 646, Lónyatelepi tagozat 400, Margittai tagozat 884, Marosludasi tagozat 1175, Máramaroszigeti tagozat 450, Mezőteremi tagozat 500, Nagyenyedi tagozat 350, Nagyvárad-Olaszi tagozat 200, Nyáradremetei tagozat 317, Oroszhegyi tagozat 545, Parajdi tagozat 320, Segesvári tagozat 1005, Szatmár-Németi tagozat 600, Szárhegyi tagozat 3885, Szászfenesi tagozat: Alszeg (Lőrincz Mária és Péter Mariska gyűjtése) 403, Felszeg (Székely Margit és Ostoros Mariska gyűjtése) 275, Hóstát (Székely Katica és Lőrincz Rózsi gyűjtése) 227, A kulturház-alap adománya 295, Szászvárosi tagozat 140, Szentháromsági tagozat 280, Szépvízi tagozat 235, Szilágysomlyói tagozat 100, Torjai tagozat 200, Temesvári központ: Buziási tagozat: özv. Krämer Györgyné 100, Herrling Károlyné 300, Ludwigh Rezső 50, Szentmiklóssy Gyula 20, Wittmann József 50, Brach József 100, Tamády János 50, Bartha József 50, Katolikus Legényegylet 200, Népszövetségi tagozat 200, Magyar olvasókör 500, Buziási magyarok 498, Kepedi tagozat: Kristóf Ferenc 100, Balogh András 100, Antal József 20, Bognár Mihály 20, Totok István 25, Totok Pál 50, Szabó Vera 5, Diricsi Zoltán 100, Albertus István 10, Körk András 40, Kristóf József 20, Kristóf Béla 20, Kis Kálmán 6, Gál Józsefné 10, Kóczy Mátyásné 10, Kristóf Gáspár 20, Franzl Mária 100, Kaminsky István 100, Parácsi tagozat adománya az 1940. farsangi előadás alkalmából 100, Sági tagozat adománya az 1940. farsangi előadás alkalmából 100, Temesrékási tagozat: Nedelka István 100, Faragó Józsefné 5, Mihály János 10, Molnár Mihály 5, Mátó János 20, Kobajda Dezső 10, Lukács István 20, Lukács János 10, Lukács Illés 10, Molnár Mihály 5, Babuska János 5, Gyapjas Ferenc 10, Biczok István 5, Hén János 10, Biczok Pál 5, Horváth Mihály 20, Medgyessy Ignác 15, Kovács Sándor 10, Kovács János 10, Koszó József 5, Deák András 5, Deák Pál 5, Ördög István 5, Ördög István 4, Biacsi András 4, özv. Ördög Imréné 5, Péter János 5, Mátó György 5, Ördög Imre 5, Barta József 10, Abraham Mátyás 10, Hajnal Sándorné 8, Dianovszky Gyula 5, Trézák József 5, Trézák Sándor 5, Biczok Ferenc 5, Kuczora Antal 10, Deák István 5, Ördög Sándor 10, Bába Béla 20, Ördög Sándor 10, Berta Ferencné 20, Horti István 5, Horti Anna 5, Berta Antal 5, Berta János 10, Biczok Márton 10, Biczok József 5, Zsírjai Mihály 5, Kovács Mária 5, Nyári György 5, Pásztor János 6, Nyári Balázs 3, Deák Ferenc 2, Balogh István 5, Csik Mihály 5, Hosszu András 5, Kovács János 10, Szalai János 6, Kovács Ferenc 15, Kovács Ferenc II. 5, Katona Péter 10, Viski János 10, Cs. Nagy János 10, Kohonitz Mihály 3, Berta István 2, Karácsonyi István 3, Nagy Lajos 5, Nagy Károly 5, Dianovszki Imre 10, Bába Ferenc 5, ifj. Bába Ferenc 5, Kovács István 10, Szécsi Józsefné 5, Bába István 5, Török Mihály 5, Abraham József 5, Dianovszky János 5, Igna János 10, Gajda József 5, Miklós Mihály 5, Molnár István 5, Stabarez János 5, Csik Balázs 5, Nacsá Antal 10, Nacsá Mihály 10, Péterffy M. 40, Széll Illésné 5, Molnár Antal 5, Kapi József 4, ifj. Szabó József 5, Hajnal Sándor 10, Bálint János 20, Pintér András 7, Nagy István 10, Horváth János 5, Gyulai István 5, Berta Dezső 5, Biczok András 5, Lukács István 5, Góhós János 20, Pásztor János 2, Vékony István 5, Grek Istvánné 2, Bene István 5, Bába József 5, Gábor András 5, Németh János 8, Bálint Mihály 5, Dudás András 15, Kovács János 5, Miklós Pál 5, Kósza János 5, Balog István 5, Csurscak Pál 3, Szabó Nyíri András 10, Szabó Nyíri Márton 5, Szécsi János 5, Szabó Nyíri János 5, Molnár József 2, Biacsi Péter 10, Bacsó József 5, Fodor András 20, Varga János 5, Szabó Jánosné 5, Horváth József 10, Berta Pál 5, Szentesi István 20, Vékony Ferenc 5, Hajnal Ferenc 10, Ötvös Pál 7, Varga József 10, Kabák Ferenc 10, Varga György 5, Ördög Pál 10, Varga Mihály 5, Knével István 2, Biczok Józsefné 5, Molnár Ferenc 3, Varga György 5, Kohonitz István 5, Német István 4, Szabó Ny. János 10, Deák József 10, Baranyi Gáspár 5, Vastag Istvánné 5, Juhász Ferenc 5, Horváth Balázs 5, Kiss József 10, Kerékes József 10, Varga József 5, Kovács István 5, Babuska József 5, A Katolikus Népszövetség kolozsvári központjának Gyűjtése: Kolping Legényegylet, „Iskariót” című dráma előadásából 3393, A kolozsvári központnál történt befizetések 7082 lei. Gyűjtés eredménye összesen 34.148 lei. Kolozsvár, 1940. július 31.

Bálint József, igazgató.

Rövidesen megkezdí működését az Országos Magyar Iparos Egylet

Az alapszabályt az Iparkamarák Szövetsége kedvező véleményezéssel a nemzetgazdasági miniszteriumhoz küldte fel

Kolozsvárról jelentik: Teleki Adám gróf, az Országos Magyar Iparos Egyesület egyik elnöke nyilatkozott és a többi között a következőket jelentette ki:

Az 1939. január 11-iki törvény módosította a jogi személyiségekről szóló 1924. évi törvény idevágó szakaszát s a módosítás szerint az új iparösszervezetek alapszabályait miniszteriumi jóváhagyás előtt az ipari és kereskedelmi kamarák szövetségének kell véleményeznie. Az OMIE — Országos Magyar Iparos Egyesület — benyújtotta alapszabályait a szövetséghez, mely a múlt hó 19-ikén tartott ülésén kedvezően véleményezte, de csak bizonyos módosításokkal terjesztette fel a nemzetgazdasági miniszteriumhoz jóváhagyás végett. A módosítások ügyében

az OMIE vezetősége szűkkörű értekezletet hívott össze Kolozsvárra, melyen a magyar munkás- és iparosképviselek és megjelentek. Az értekezletnek arról kellett döntenie, milyen módosításokat fogad el és milyeneket kénytelen visszautasítani. Álláspontját emlékiratba foglalta, melyet az elnökség a jövő héten már fel is terjeszt a nemzetgazdasági miniszterhez. Minden remény megvan tehát arra, hogy az OMIE jogi személyiségét elismerik és az egyesület megkezdheti működését. Az OMIE munkatervének egyik fontos pontjával, az ipari továbbképzés kérdésével is foglalkozott és szaktanfolyamok szervezésére részletes tervet dolgozott ki.

Teleki Adám gróf reméli, hogy az OMIE már augusztusban megkezdheti működését.

Súlyos vasuti szerencsétlenség történt Lugos közelében

Temesvár. Saját tud. Súlyos vasuti szerencsétlenség történt a Temesvár—Karánsébes közötti vasutvonalon. A szerencsétlenségnek tizenhárom sebesültje van, az eddig beérkezett jelentések szerint halálosát nem történt. A szerencsétlenség részleteiről tudósítónk az alábbiakban számol be:

Temesvárról menetrendszerűen elindult Turnu-Severin felé az éjféli személyvonat. Lugostól nem messze Gavosdia vasútállomás bejáratánál a szemafor „szabad”-nak jelezte a vonalat s így a vonatvezető, bár csökkentett sebességgel — de továbbvezette a vonatot. Alig érkezett azonban a szerelvény a gavosdiai állomás területére, egyszerre hatalmas csattanás, fűlsikertő robaj verte föl az éjszaka csendjét: a csökkentett sebességgel haladó személyvonat beleszaladt a szabadnak jelzett vágányon vesztelő tehervonatba.

Az összeütközés robaját összetört vasuti kocsi ropogása s a sebesültek kétségbeesett segélykiáltása követte. Az összeütközés oly heves volt, hogy a személyvonat két kocsija összeütközött s a tehervonatot négy kocsija súlyosan megrongálódott. Az állomás személyzete fátylak fényénél kezdte meg a mentési munkálatokat s a közeli Lugosról is segélyvonatot indult Gavosdiára orvosokkal és kötszerekkel.

Az összeroncsolódott két vasuti kocsi romjai alul tizenhárom sebesülttel emeltek ki, akik közül többen súlyos a sérülése. A sebesülteket a lugosi kórházba szállították: névsoruk a következő: Creanga Antal, Holec Constantin, Meleaga Zaharia, Adám Mária, Adám János, ifj. Adám János, Marinicu József, Stoican Vasile, Gheibas János, Dragomir György, Stoicescu György, Gheguciu Mária és Obada Helena. A vasut széleskörű vizsgálatot indított. Utóbb érkezett jelentések szerint a sebesültek közül hárman igen súlyos állapotban vannak.

A vasutüzagatóság kiküldöttei a hatóságokkal karöltve szigorú vizsgálatot indított a szerencsétlenség okának kiderítésére és a felelősség megállapítására.

Szolgáltatás gyógyszerterárák

- Pénteken Nagyváradon a következő gyógyszerterárák tartanak éjjeli szolgálatot:
- Madonna, Str. Sztarovszky No. 1. Dr. Medvigy, Telefon 30-20
- Fekér Kereszt Bulevardul Regele Ferdinand No. 2 (Pacala)
- Cleopatra, Str. Avram Iancu 2. Telefon 15-15.
- Szent Ferenc, Str. Cuza Voda No. 24. Telefon 17-17. (Gisanda)
- Szent László, Piata Bisericei No. 1. Velence, Tom-tér. (Hegedüs)

Ujabb nagy földrengés Anatóliában

Tizenkét falu elpusztult, 300 halott, 360 sebesült

Istanbulból jelentik: Anatóliában ismét heves földrengés volt. 300 ember életét vesztette, 360 megsebesült, 12 falu elpusztult.

Meghalt veszettségben a bukovinai farkaskaland negyedik áldozata

Kolozsvárról jelentik: Beszámoltunk arról a farkaskalandról, amelyben a Cämpulung melletti Ostra község lakosságának volt része. egy veszett farkas a község tizenhat lakosát úgy összemarcangolta, hogy gyógykezelés végett mindnyájukat a kolozsvári Pasteur intézetbe kellett szállítani. A veszett farkas áldozatai közül három már egy héttel ezelőtt veszettségben meghalt. A farkas ugyanis ezeknek a fejét harapta össze s így a védőoltások nem tudtak rajtuk segíteni. Tegnap az áldozatok száma emelkedett. Constantin Robianuc községi bíró Ilona nevű 12 éves leánya is meghalt veszettségben s ezzel a községi bíró már harmadik gyermekét vesztette el, mert kettő előzőleg már meghalt. A szerencsétlen kisleány, aki míg öntudatánál volt és tudta, hogy milyen szörnyű vége lesz, sírva könyörgött apjának, — aki már hazakészült, — hogy ne menjen haza, mert nem lesz, aki eltemesse. Az apa érezte, hogy kisleánya is menthetetlen és ittmaradt addig, amíg leánykaja kihellette lelkét. A szerencsétlen kisleányt már el is temették.

Egy alkalmi színtársulat magyar előadásokat tart a színházban

Hegyesi Ferenc szervezte meg a színtársulatot

Hegyesi Ferenc ezúttal is színtársulatot szervezett Nagyváradon.

A színtársulat szombaton délután 5 órakor, gyermekszereplők közreműködésével, a Mágna Miska című operettet mutatja be.

Szombaton este 9 órakor, mint megnyitó előadás, a Falu rossza szerepel műsoron Fekete Mihály rendezésében. A zenekart Szatmáry Endre vezényli és ugyancsak ő tanította be a népszerű énekszámait is. A Falu rossza főszerzői: Fekete Mihály, Haller Sándor, Beregi László, Bereng Béla, Papp Ella, Palucz Vilma, Felsőzsegi Mária, Kertész Manci, Réti Margit, Borsos Manci, Földesné, stb.

Vasárnap délelőtt 11 órakor másodszer kerül színpadra gyermekelőadásban a Mágna Miska, egészen olcsó helyárrakkal. Vasárnap délután 3 órakor is a Mágna Miska van műsoron. 6 órakor megismétlik a Falu rossza előadását, este 9 órakor pedig Erdélyi Mihály Dalol a nyár című operettjét mutatja be az alkalmi színtársulat.

Uj adóamnesztia-törvényt irt alá az Uralkodó

Bucurestiből jelenti a rádió: Mint ismeretes, szerdán járt le annak az adóamnesztia-törvénynek a határideje, amely 1940 április 1. előtti adóeltilkosításokra adott kedvezményt, illetve teljes fölmentést.

A rádió csütörtök délutáni jelentése szerint csütörtökön új adóamnesztia-törvényt irt alá az uralkodó. Az új törvényrendelet értelmében

amnesztia alá esnek az 1940 április 1. óta be nem jelentett, be nem vallott vagy be nem fizetett egyenes és közvetett adók. Az amnesztia vonatkozik az összes állami, magyoi, valamint községi és egyéb közhatóságokkal szemben be nem vallott adókra. (A törvényrendelet teljes szövegét lapunk legközelebbi számában ismer-tjük.)

A japán hajókat szikratávirón visszarendelték Anglia felé haladó utjukról

Az észti hajókat is visszarendelték a Kanadába utazásról

Tokióból jelenti a bucuresti rádió: A japán tengernagyi hivatal szikratávirón utasítást küldött az összes japán hajóknak, amelyek Anglia felé igyekeztek, hogy azonnal változtatásnak irányt és fussanak be a lisszaboni kikötőbe.

Az észti kormány is rendeletet küldött az

összes idegen vizeken haladó hajóknak, hogy azonnal tüzze ki a szovjet lobogót. Egyben megtiltja a hajóknak, hogy Kanada felé haladjanak, hanem elrendeli, forduljanak vissza és fussanak be Marmanszk vagy Vladivosztko kikötőjébe.

Azemigráns norvég kormány sorozási rendeletet adott ki Londonban

Ellenséges bombázások a Themze-torkolat és a Bristol-csatorna környékén. — Angol és német hajó harca az Atlanti-óceánon

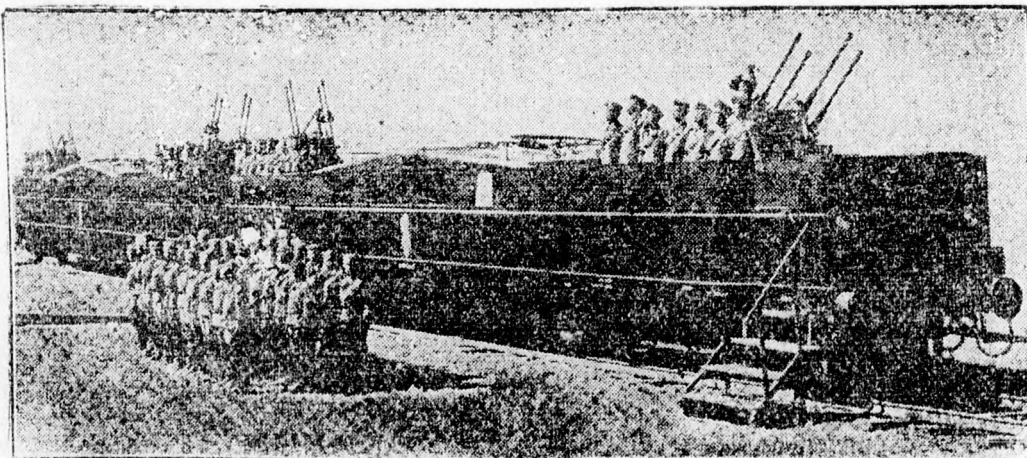
Oslóból jelenti: Valamennyi oslói lap átveszi a norvég távirati iroda közlését, amely kifejezi azt a nagyfokú felháborodást, amelyet a londoni úgynevezett Nygaarsvold-kormány rendelete keltett. Ez a kormány ugyanis elrendelte valamennyi Angliában élő 20—35 éves norvégiai férfi besorozását az angol hadseregbe.

Londonból jelenti: Az angol légügyi miniszterium közli, hogy az elmúlt éjszaka ellenséges repülőgépek bombázták a Themze-torkolat és a Bristol-csatorna környékén számos helységet.

Rio de Janeiroból jelenti: A rio de janeiro kikötőbe várják az Alcantara nevű brit hajót, mely az Atlanti óceán déli részén csatát vívott egy német segédcirkálóval és súlyos sérüléseket szenvedett.

A londoni kikötő áldozata lett az Európa elleni angol blokádnak

Londonból jelenti: A „Deutsche Allgemeine Zeitung” foglalkozik azzal a körülménnyel, hogy Anglia le akarja zárni, vagy már le is zárta legnagyobb kikötőjét, a londonit — és megálapítja, hogy ez a tény szebben beszél, mint midazok az angol parlamentaris modorban elhangzott nyilatkozatok, amelyek a Németország is Európa elleni zárlat rendkívüli eredményeikről szólnak.

Megírtuk, hogy Hitler vezér és kancellár különleges páncélvonatot ajándékozott Mussolininek. A páncélvonaton szalonkocsik mellett ágyúk, léghárító ágyúk és gépfegyverek is vannak s megfelelő hely a kíséret számára.

A Népszövetség további bomladozása. Már a kínaiak is bezárták genfi irodájukat.

Genfből jelenti: Népszövetségi körökben azt mondják, hogy Churchill a tájékoztató miniszteriumból kivált lord Perthnek felajánlotta az Avonol lemondásával megüresedett főtávkari állást.

Zürichből jelenti: A Neue Zürcher Zeitung értesülése szerint a kínai kormány elrendelte a népszövetségi irodájának bezárását. Az iroda személyzete már visszaindult Kínába.

Keleti Törökország területén nincsenek csapatszállítások

Istanbulból jelenti: A török távirati iroda erősen cáfolja azokat a külföldi híreket, amelyek szerint csapatokat szállítanak Törökország keleti tartományaiiba.

A postaforgalmat ideiglenesen megszüntetik Franciaország szabad és megszállt területei között

Clermont-Ferrandból jelenti (Havas): A táviró-, távbeszélő- és postaforgalmat július hó 31-ével kezdődően ideiglenesen megszüntetik a megszállt és meg nem szállt francia területek között.

Rádió-műsor

SZOMBAT, AUGUSZTUS 3.

Radio Romania és Radio Bucuresti. 13 időjelzés, kulturális híradás, vizállásjelentés, étrend, egészségügyi tanácsok, közlemények, sporthírek. 13.15 Petrică Motoi zenekarának hangversenye. 14 Hírek. 14.30 Alexandru Grozuta énekel Petrica Motzoiu zenekarának kíséretével. 15 Közlemények. 19.50 Magyar nyelvű hírszolgálat. 20 A rádió postája. 20.15 Szerenádok olasz operákból. 20.40 Hírek. 21 A Luceafarul zenekar hangversenye. 23.40 A Pavanitól és Sarabandától a mai táncokig.

Budapest I. 7.40 Ébresztő, torna. 8 Hírek, közlemények. 8.45 Hangszórók. 11 Hírek, 11.20 és 11.45 Felolvasások. 12.10 Nemzetközi vízjelzőszolgálat. 13 Harangszó. 13.10 Cigányzene. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés. 14.30 Hangszórók. 15.30 Hírek. 16 Arfolyamhírek. 17.15 Az ifjúsági rádió beköszöntője. 17.45 Időjelzés. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Sugár Viktor orgonázik a Koronázó-főtemplomból. 18.45 Szilárdy Zoltán dr előadása. 19.15 Az Aranyhegedű-pályázat hetedik hangversenye. 20.15 Hírek. 20.25 Vidám egyfelvonások. 21.55 Cigányzene Balatonföldváról. 22.40 Hírek. 23.10 Muzsikáló térkép Budapestről. 24 Hírek idegen nyelveken. 24.20 Táncczene.

Apechíedetések

Lakás

Butorozott

szoba, különbejáratu, augusztus 15-re kiadó. Nagyvárad, Str. Scoalei 10. Érdeklődni délután 2—1/2-ig.

Kiadó

egy szoba, alcoven, konyha, mellékhelyiségekkel álló lakás aug. 1-re. Dr. Bardos, Oradea-Nagyvárad, Strada Nicolae Jiga 7. szám.

Kiadó

forgalmas helyen egy fűszerüzlet berendezéssel s lakással, esetleg vendéglőnek is alkalmas. Érdeklődni: Lukáts Ödön, Nagyvárad, Aradi-ut 5.

Háromszobás

utcai lakás, fürdőszobával kiadó. Nagyvárad, Str. Dejavrancea 12. szám.

Hülöngőjele

Férfi szabószághoz tanuló fizetéssel felveszek. — Ugyanott összecukható vaságy, ebédülő kredenc, ovális ebédülő asztal, székek eladó. — Nagyvárad, Nagyvárad, Alexandri-utca 16. szám.

Házmostárséget

vállal fiatal házaspár. Cim: Oradea-Nagyvárad, Bul. Bucurestilor 7

PŰHA OLMOT

allandóan vesz a Szent László-nyomda r. t.

Készült a Szent László-nyomda Rt. körforgógépén Oradea-Nagyvárad II. Károly király-út 5. szám.

CENZURAT